

Forskrift om studier og eksamen ved Universitetet i Sørøst-Norge (USN)

Fastsatt av styret ved Universitetet i Sørøst-Norge den 15. juni 2018 med hjemmel i LOV-2005-04-01-15 §§ 3-3, 3-9 og 3-10. Endret ved forskrift 17 juni 2022 nr. 1151 (i kraft 1 juli 2022) og 17 juni 2022 nr. 1448 (i kraft 1 juli 2022).

Kapittel 1. Generelle bestemmelser

Kapittel 2. Grader

Kapittel 3. Studiets innhold

Kapittel 4. Studierett og permisjon

Kapittel 5. Praksis

Kapittel 6. Eksamensformer og karaktersystem

Kapittel 7. Eksamen

Kapittel 8. Sensur, klage og fusk

Kapittel 9. Vitnemål og sluttokumentasjon

Kapittel 10. Sluttbestemmelser

Kapittel 1. Generelle bestemmelser

§ 1-1 Virkeområde

(1) Forskriften gjelder for studenter som har fått opptak ved Universitetet i Sørøst-Norge, for privatister som avlegger eksamen i medhold av universitets- og høyskoleloven § 3-10 og studieopphold i tilknytning til utvekslingsavtaler.

(2) Strider forskriften mot nasjonal lovgivning eller rammeplan, gjelder lovens og rammeplanens bestemmelser.

(3) For opptak [til studier](#) gjelder forskrift om opptak ved Universitetet i Sørøst-Norge.

(4) [Forskriften gjelder også for opplæringsdelen i doktorgradsutdanningene, i det øvrige reguleres denne utdanningen av forskrift om graden philosophiae doctor \(ph.d.\) ved Universitetet i Sørøst-Norge.](#)

[For doktorgradsutdanningene gjelder bestemmelsene i forskrift om graden philosophiae doctor \(ph.d.\) ved Universitetet i Sørøst-Norge. Forskriften vil likevel kunne få anvendelse på eksamener i opplæringsdelen i ph.d.-programmene, så langt dette ikke er regulert av eller i strid med forskrift om graden philosophiae doctor ved Universitetet i Sørøst-Norge.](#)

Kapittel 2. Grader

§ 2-1 Grader og yrkesutdanninger

Universitetet i Sørøst-Norge kan tildele grader og yrkesutdanninger i samsvar med forskrift 16. desember 2005 nr. 1574 om grader og yrkesutdanninger, beskyttet tittel og normert studietid ved universiteter og høyskoler.

Merknad til § 2-1 Grader og yrkesutdanninger

[Gradsforskriften](#)

§ 2-2 Bachelorgrad

(1) Graden bachelor tildeles for treårige utdanninger på 180 studiepoeng, i ett av følgende studieløp:

- a. studieprogram av 180 studiepoengs omfang som i henhold til nasjonal rammeplan gir bachelorgrad
- b. studieprogram av 180 studiepoengs omfang, med fordypning av minst 80 studiepoengs omfang som i henhold til vedtak i styret for Universitetet i Sørøst-Norge gir bachelorgrad
- c. ~~yrkesrettet studieløp med omfang på minst 120 studiepoengs omfang, med tillegg av emner eller emnegrupper på til sammen 60 studiepoeng~~
- d. c. selvkomponert studieløp av 180 studiepoengs omfang, jf. tredje ledd
- e. d. fullførte tre første studieår (180 studiepoeng) av fireårig grunnskolelærerutdanning etter forskrift om rammeplan

(2) I grunnlaget for graden skal det som hovedregel inngå en bacheloroppgave eller annet selvstendig arbeid. Dette arbeidet kan være av teoretisk, praktisk eller kunstnerisk art, og kan være utført individuelt eller i gruppe.

(3) ~~Studenten kan søke om å få utstedt vitnemål for selvkomponert studieløp. I graden skal det inngå fordypning av emner eller emnegrupper av minst 80 studiepoengs omfang (fordypningsenhet) i et fagområde som tilbys av universitetet, og emner eller emnegrupper av minst 30 studiepoengs omfang (breddeemner) innenfor beslektede emner til fordypningsenheten. Inntil 30 studiepoeng kan bestå av frittstående emner eller emner fra andre fagområder eller studieprogram. De resterende 40 studiepoengene, utover maksimalt tillatt omfang på frie emner, må være tas enten innenfor fordypningsenheten eller breddeemnene. Fagmiljøet innenfor fordypningsenheten vurderer om det er faglig forsvarlig å gi fritak fra kravet om gjennomføring av et selvstendig arbeid som omtalt i annet ledd. Studenten må selv dokumentere at kravene er oppfylt på søknadstidspunktet, jf. § 9-1 fjerde ledd. Minst 60 studiepoeng som skal inngå i grunnlaget for bachelorgraden, må være tatt ved USN og skal ikke være en del av tidligere oppnådd grad eller yrkesutdanning.~~

Det kan etter søknad utstedes vitnemål for en selvkomponert bachelorgrad, basert på disse grunnkravene:

a. Graden må inneholde en faglig fordypning på minst 80 studiepoeng, innenfor et fagområde USN som tilbys av USN.

[b. Graden må inneholde en emneportefølje på minst 60 studiepoeng andre fagområder enn den faglige fordypningen.](#)

[c. Minst 60 studiepoeng må være tatt ved USN, og disse kan ikke ha inngått i en tidligere grad eller yrkesutdanning.](#)

[d. Emneporteføljen må avvike med minst 30 studiepoeng fra obligatoriske emner i en akkreditert bachelorgrad ved USN.](#)

[e. Det kan stilles krav om at graden skal inneholde et fellesemne for bachelorstudenter ved USN.](#)

(4) Studentene har krav på veiledning i arbeidet med bacheloroppgaven. Det kan settes som krav at studenten må ha møtt til veiledning for å kunne levere oppgaven, jf. § 7-23. Omfanget av veiledningen skal fremgå av emneplanen.

Merknad til § 2-2 Bachelorgrad

(1) Gjenkjennbare temaer innen vitenskapsteori, forskningsmetodikk og etikk skal tydeliggjøres i studie- og emneplanene.

(2) Det skal fremgå av studie- og emneplanen i hvilke studieprogram det settes krav til bacheloroppgave eller annet selvstendig arbeid. Bacheloroppgaven skal som hovedregel ha et omfang på 15 til 30 studiepoeng dersom studenten ikke allerede har gjennomført en bacheloroppgave i forbindelse med tidligere bachelorprogram. Bacheloroppgave som tidligere har inngått i en grad kan ikke inngå i en ny grad, jf. § 3-35 tredje ledd.

(3) I vurderingen av om det skal tildeles en selvkomponert bachelorgrad, bør det tas hensyn til at gradens innhold ikke skal være tilnærmet lik innholdet i en rammeplanstyrt utdanning.

~~Før de frie emnene skal det settes et tak på inntil 30 studiepoengs omfang. Dette medfører følgende minimums- og maksimumskrav:~~

~~Fordypningsenhet — minimum 80 studiepoeng~~

~~Breddeemner — minimum 30 studiepoeng~~

~~Frie emner — maksimalt 30 studiepoeng~~

~~Studenten kan selv velge hvordan de resterende 40 studiepoengene skal fordeles mellom fordypningsenheten og breddeemnene.~~

~~Fordypningsemner som skal inngå i en selvkomponert bachelorgrad bør som hovedregel være av minimum 7,5 studiepoengs omfang.~~

~~Den selvkomponerte graden skal normalt inneholde et selvstendig arbeid, f.eks. en gradsoppgave, jf. annet ledd. Selvstendig arbeid kan være gjennomført ved andre utdanningsinstitusjoner.~~

~~Gradsoppgaver som tidligere har inngått i en grad, kan ikke inngå i en selvkomponert bachelorgrad, jf. § 3-5 tredje ledd.~~

Universitetet har en alminnelig veiledningsplikt etter forvaltningsloven § 11. Dette innebærer at når USN har gitt studentene en rett til å søke om en selvkomponert bachelorgrad, så må vi gi informasjon om kravene til sammensetningen – slik at studentene forstår hva som skal til for å oppnå kravene.

Commented [AR1]: Her vil det komme mer utførlige merknader etter høringen.

Veiledningsplikten etter forvaltningsloven innebærer ikke at studentene har krav på en-til-en-veiledning ift. hvilke emner konkret som bør inngå i graden. Likevel, dersom en student ber om veiledning på om et emne f.eks. har tilstrekkelig avstand til fordypningsområdet, altså emnene i 60-gruppen som må være fra et annet fagområde, så bør de få tilbakemelding på dette (innen rimelig tid, avhengig av omfanget av spørsmålet, ledig kapasitet i fagmiljøet osv.) skal veilede studenter som ønsker å søke om en selvkomponert bachelorgrad med hensyn til sammensetning av graden og omfanget av det selvstendige arbeidet.

I forbindelse med søknad om utstedelse av selvkomponert bachelorgrad skal det ikke gis dobbel uttelling for samme faginnhold innenfor samme grad, jf. uhl. § 3-5 første ledd. Det kan bes om at studenten fremlegger vitnemål utstedt fra andre utdanningsinstitusjoner.

(4) Studenten har som hovedregel krav på 10 til 15 timer veiledning ved bacheloroppgave med omfang på 20-30 studiepoeng, og 5 til 10 timer ved bacheloroppgave med omfang på 15-20 studiepoeng. For bacheloroppgave av mindre omfang enn 15 studiepoeng (dersom det gis dispensasjon fra hovedregelen), skal studenten gis inntil 5 timer veiledning. Timetallet inkluderer veileders tid til for- og etterarbeid i tilknytning til veiledningen.

Det kan settes som krav i emneplanen at studenten må ha møtt til veiledning for å få levere oppgaven. Dette medfører at dersom studenten ikke møter vil det kunne fattes vedtak om tap av retten til å avlegge eksamen i medhold av uhl. § 3-10 og forskriften § 7-23 (obligatorisk aktivitet). Merk at før det fattes inngripende vedtak som påvirker studentens rettigheter, må det sendes et varsel om dette til studenten etter forvaltningsloven § 16.

Universitets- og høyskoleloven

Det kan gis ekstra veiledning ved omarbeiding av oppgaven, jf. § 7-89. Omfanget av veiledningen skal baseres på en skjønnsmessig vurdering knyttet til oppgavens omfang og kompleksitet.

Forvaltningsloven

§ 2-3 Mastergrad

(1) De generelle kravene til mastergraden er fastsatt i forskrift 1. desember 2005 nr. 1392 om krav til mastergrad. Gradene master tildeles for:

- a. mastergrad av 120 studiepoengs omfang
- b. integrert mastergrad av 300 studiepoengs omfang
- c. erfaringsbasert mastergrad av 90 eller 120 studiepoengs omfang

(2) Masteroppgaver kan ha et omfang på 30 til 60 studiepoeng, med mindre annet følger av forskrift om krav til mastergraden § 6.

(3) Studentene har krav på veiledning i arbeidet med masteroppgaven. Det kan settes som krav at studenten må ha møtt til veiledning for å kunne levere oppgaven, jf. § 7-23.

(4) Omfanget av veiledningen fremgår av emneplanen, og skal reguleres i veiledningsavtale for mastergradsstudenter.

Merknad til § 2-3 Mastergrad

(3) Det kan settes som krav i emneplanen at studenten må ha møtt til veiledning for å få levere masteroppgaven. Dette medfører at dersom studenten ikke møter, vil det kunne fattes vedtak om tap av retten til å avlegge eksamen i medhold av uhl. § 3-10 (rett til å gå opp til eksamen) og § 7-23 (krav til obligatorisk aktivitet). Merk at før det fattes inngripende vedtak som påvirker studentens rettigheter må det sendes et varsel om dette til studenten etter forvaltningsloven § 16.

(4) Studenten har som hovedregel krav på 15 til 20 timer veiledning for masteroppgave med omfang 30 studiepoeng, og 30 til 40 timer for masteroppgave med omfang 60 studiepoeng. Timetallet inkluderer veileders tid til for- og etterarbeid i tilknytning til veiledningen.

Det kan gis ekstra veiledning ved omarbeiding av oppgaven. Omfanget av veiledningen skal baseres på en skjønnsmessig vurdering knyttet til oppgavens omfang og kompleksitet.

[Mastergradsforskriften](#)

[Forvaltningsloven](#)

§ 2-4 Fellesgrader

(1) For grad som tildeles i samarbeid med andre utdanningsinstitusjoner, gjelder normalt de samme kravene til innhold og sammensetning av graden som til grader som tildeles av Universitetet i Sørøst-Norge alene.

(2) For fellesgrader kan det fastsettes unntak fra tilknytningskravet, jf. forskrift 21. desember 2018 nr. 2221 om godkjenning av norsk og utenlandsk høyere utdanning og av realkompetanse § 5.

Merknad til § 2-4 Fellesgrad

(1) En fellesgrad er et samarbeid mellom to eller flere utdanningsinstitusjoner, der alle deltakende institusjoner i fellesskap oppretter og driver et studieprogram. Deltakerne har felles ansvar for opptak, undervisning, veiledning og gradstildeling. Rammene for samarbeidet defineres i akkrediteringen.

(2) Godskrivings- og fritaks [Godkjenningsforskriften](#) § 3 har fastsatt krav om at minst 60 av studiepoengene som skal inngå i graden må være avlagt ved USN. For fellesgrader kan det gjøres unntak, slik at mindre enn 60 studiepoeng må være avlagt ved USN.

[Godkjenningsforskriften](#)

[Rundskriv til godkjenningsforskriften](#)

Kapittel 3. Studiets innhold

§ 3-1 Arbeidsomfang

Et studieår er normert til 60 studiepoeng og tilsvarer omtrent 1600 arbeidstimer. Arbeidsomfanget i det enkelte emnet er normert til 27 timer arbeidstid per studiepoeng.

Merknad til § 3-1 Arbeidsomfang

Denne bestemmelsen følger av kravene i studietilsynsforskriften § 2-2. Her er det fastsatt at studiets samlede arbeidsomfang skal være på 1500-1800 timer per år for heltidsstudier.

[Studietilsynsforskriften](#)

§ 3-2 Antall avsluttende emner og deksamener

(1) Det skal som hovedregel være maksimalt fire avsluttende emner per semester.

(2) For emner på 10 studiepoeng eller mindre kan det kun gis to deksamener. Viserektor for utdanning og studiekvalitet kan gi dispensasjon fra denne bestemmelsen for emner hvor det er faglige gode grunner for dette.

Merknad til § 3-2 Antall avsluttende emner og deksamener

(1) Begrensningene i antall emner og tilhørende avsluttende eksamener kan fravikes der hvor det foreligger grunnlag for dette, for eksempel der hvor annet følger av rammeplanstyrte utdanninger, akkrediterte fellesgrader eller lignende.

(2) Med «deksamener» menes det her selvstendige sensurvedtak, selv om denne karakteren inngår i en samlet karakterfastsettelse på emnenivå. Denne bestemmelsen innebærer en oppmykning av tidligere krav om at det for små emner ikke skal foretas deksamener. Der hvor det foreligger faglig grunnlag kan det søkes om dispensasjon fra denne bestemmelsen, enten midlertidig eller varig.

Bestemmelsen er ment å begrense adgangen til antall eksamener for små emner. Det åpnes imidlertid her for en adgang til å gi to deksamener for emner på 10 studiepoeng eller mindre.

§ 3-13 Studieplan

(1) Det skal fremgå av studieplanen hvilke vurderinger som skal inngå på vitnemålet eller karakterutskriften, og hvilke vurderingsuttrykk som benyttes, jf. universitets- og høyskoleloven § 3-9 sjette ledd. Dersom et emne består av flere deksamener, skal vektingsforholdet mellom deksamenerne beskrives.

(2) Retten til å fortsette et studium, og retten til å avlegge eksamen, kan være regulert av særskilte krav for hvert enkelt studieprogram.

Merknad til § 3-13 Studieplan

(1) Begrepet studieplan brukes ofte i betydningen plan for et studium som ikke er omfattet av nasjonal rammeplan. Tilsvarende brukes ofte terminologien programplan for studietilbud som er omfattet av nasjonal rammeplan. Universitetet har valgt å bruke betegnelsen studieplan om både rammeplan- og ikke-rammeplanstyrte utdanninger.

Studieplanen skal inneholde en helhetlig beskrivelse av studieprogrammet, eventuelle studieretningsbeskrivelser, obligatoriske og valgbare emner og emneplaner for de enkelte emner. Studieplanen er normalt fastsatt per studiekull.

Hvis ikke annet er nevnt, så er det kun den samlede karakteren i emnet som fremkommer på vitnemålet.

(2) Retten til å fortsette et studium kan ~~for eksempel~~ være regulert av progresjonskrav, som for eksempel krav om å ha bestått et emne for å få anledning til å enten starte på, eller avlegge eksamen i det neste emnet. Dette skal fremkomme av studie- og emneplanen.

§ 3-24 Utdanningsplan

(1) Studenter som er tatt opp til studier av 60 studiepoengs omfang eller mer skal ha en utdanningsplan. Utdanningsplanen er utformet i henhold til studieplanen, og er satt opp slik at studenten skal kunne gjennomføre planlagt studium på normert tid. Universitetet kan bestemme at også studenter ved studieprogram med omfang under 60 studiepoeng, skal ha utdanningsplan.

(2) Utdanningsplanen skal bekreftes av studenten hvert semester for å være gyldig. Ved bekreftelse av utdanningsplanen, blir studenten normalt meldt automatisk opp til undervisning og eksamen i obligatoriske emner. Studenten må selv melde seg til undervisning og eksamen i valgemner som studenten har studierett til.

(3) Utdanningsplanen kan endres etter avtale mellom fakultetet og studenten.

Merknad til § 3-24 Utdanningsplan

(2) Dersom studenten ikke bekrefter utdanningsplanen vil det kunne fattes vedtak om tap av studierett i medhold av § 4-5 første ledd bokstav fg. Merk at før det fattes inngripende vedtak i studentrettigheter, som vedtak om tap av inngripen i studieretten, må det sendes et varsel om dette til studenten etter forvaltningsloven § 16.

(3) Dette kan for eksempel være redusert studieprogresjon, jf. § 4-2 annet ledd, og i tilfeller hvor studenter ønsker en raskere gjennomføring av studieløpet enn normert studieløp der hvor dette er mulig.

§ 3-35 Faglig godkjenning av utdanning

~~(1) (1)-En student ved USN kan søke om faglig godkjenning av annen utdanning i henhold til universitets- og høyskoleloven § 3-5 til § 3-5g. Studenten kan også søke om faglig godkjenning for utdanning som er tatt ved USN etter de samme reglene.~~

~~(1) Søknad om faglig godkjenning av utdanning vurderes i henhold til universitets- og høyskoleloven § 3-5 til § 3-5g. Det skal ikke gis dobbel uttelling for samme faginnhold innenfor samme grad.~~

(2) Faglig godkjenning av eksamener og emner som inngår i graden skal fremgå av vitnemålet.

(3) Bachelor- eller masteroppgave som tidligere har inngått i en grad, kan som hovedregel ikke inngå i en ny grad.

Merknad til § 3-35 Faglig godkjenning av utdanning

(1) Utdanninger avlagt ved USN, for eksempel emner eller fag tatt ved et annet fakultet eller et annet studieprogram, er ikke omfattet av uhl. § 3-5 e. Det faller derfor innenfor USNs egne faglige fullmakter å og vurderer regulere faglig godkjenning av tidligere utdanning tatt ved USN. Slik faglig godkjenning skal etter denne bestemmelsens første ledd imidlertid vurderes i tråd med reglene i godkjenningsforskriften (forskrift om godkjenning av norsk og utenlandsk utdanning og av realkompetanse).

=

For emner med innhold som helt eller delvis overlapper hverandre, og som skal inngå i en grad, skal antall studiepoeng reduseres. Fakultetet avgjør omfanget av reduksjonen. Det gis normalt en reduksjon i det emnet som har dårligst karakter.

I forbindelse med vurderingen må det sørges for at det ikke gis dobbel uttelling for samme faginnhold innenfor samme grad, jf. uhl. § 3-5 e tredje ledd. Det kan bes om at studenten fremlegger vitnemål utstedt fra andre utdanningsinstitusjoner.

I universitets- og høyskoleloven skilles det på faglig godkjenning av utdanning fra annen institusjon omfattet av loven, jf. § 3-5 e (tidligere omtalt som godskriving/innpassing), og faglig godkjenning av realkompetanse og utdanning som ikke er regulert av loven, jf. § 3-5 f (tidligere omtalt som fritak).

Faglig godkjenning etter uhl. § 3-5 e innebærer en plikt for USN til å godkjenne beståtte emner, fag, eksamener eller prøver fra andre universiteter og høyskoler som tilbyr akkrediterte studier med samme antall studiepoeng i den utstrekning de oppfyller de faglige krav for en bestemt eksamen, grad eller utdanning ved universitetet. Dette er tidligere omtalt som innpassing/godskriving.

Faglig godkjenning etter uhl. § 3-5 f innebærer at universiteter og høyskoler som tilbyr akkrediterte studier etter universitets- og høyskoleloven, kan godkjenne realkompetanse og bestått norsk og utenlandsk utdanning som ikke er regulert av universitets- og høyskoleloven.

Beslutninger om faglig godkjenning etter uhl. §§ 3-5 til 3-5 f er å anse som enkeltvedtak etter forvaltningsloven, jf. uhl. § 7-6, og det må fattes et formelt vedtak i medhold av kravene i forvaltningsloven. Vedtaket skal begrunnes og vise til riktig hjemmelsgrunnlag (lov-/forskriftsbestemmelse), og det skal oppgis klageadgang og klagefrist. Universitetets nemnd for studentsaker er klageinstans for slike vedtak.

Søknad om faglig godkjenning vurderes av fakultetet i samarbeid med aktuelt fagmiljø.

Det kan ikke settes karakterkrav som vilkår for faglig godkjenning.

For emner/eksamener som allerede er bestått ved USN, kan studenten ikke forbedre karakter ved en annen utdanningsinstitusjon, og deretter få denne karakteren godkjent.

(2) USN følger UHRs anbefaling for hvordan godkjent utdanning skal fremkomme av vitnemålet, jf. også rundskriv til godkjenningsforskriften s. 9. Vitnemålet skal gjenspeile kandidatens studier og resultater på en slik måte at leseren, som skal vurdere kandidaten både i inn- og utland, skal kunne danne seg et korrekt bilde av utdanningen og prestasjonen. Ved godsrevet utdanning skal dette derfor fremkomme som tillegg/påskrift på vitnemålet.

(3) Regelen er i tråd med godkjenningsforskriften § 4 annet ledd. Et unntak fra regelen om at studenter må levere en ny oppgave i en ny grad som delvis bygger på tidligere utdanning, kan være påbyggingsstudium hvor fakultetet mener det er faglig gode grunner til å se bort fra kravet om f.eks. ny masteroppgave. Dette gjelder kun i særlige tilfeller, slik som f.eks. påbyggingsstudiet i master regnskap og revisjon som blir rettet mot kandidater som allerede har en master i økonomi og administrasjon eller tilsvarende, men som må ta 60 stp. med profesjonsemner for å oppnå master i regnskap og revisjon som utdanningskrav til statsautorisert revisor etter krav i revisorloven.

[Godkjenningsforskriften](#)

[Rundskriv til godkjenningsforskriften](#)

[Universitets- og høyskoleloven](#)

§ 3-46 Delstudier i utlandet

(1) Studenten skal ha mulighet til å gjennomføre tre til tolv måneder av utdanningen i utlandet ved universitetets partnerinstitusjoner som del av sin bachelor- eller mastergrad.

(2) Studenten må oppfylle følgende krav for delstudier i utlandet:

- a. ha fullført og bestått minst 60 studiepoeng ved Universitetet i Sørøst-Norge eller annen utdanningsinstitusjon
- b. oppfylle kravene hos mottakerinstitusjonen
- c. oppfylle øvrige krav fastsatt i studie- og emneplanen:
- d. **Ikke være under særskilt skikkethetsvurdering, jf. skikkethetsforskriften.**

(3) I særlige tilfeller kan fakultetet etter søknad gi dispensasjon for kravene etter annet ledd bokstav a.

(4) Under delstudier i utlandet har studenten fortsatt studierett, og skal betale semesteravgift etter fastsatte satser.

Merknad til § 3-46 Delstudier i utlandet

Internasjonale studenter som er nominert av USNs partnerinstitusjoner, skal på samme måte tilbys delstudier ved USN.

(2) Studenten bør i tillegg ha fulgt normert studieprogresjon.

§ 3-57 Forhåndsgodkjenning før utreise

(1) Før utreise skal studenten få vurdert om delstudiene kan gi faglig godkjenning for deler av utdanningen etter universitets- og høyskoleloven § 3-5f. Endelig faglig godkjenning gis når delstudiene er fullført, og de forhåndsgodkjente emnene eller praksisopplæring er bestått.

(2) Ved studieopphold i utlandet må studenten straks gjøre universitetet oppmerksom på endringer i studieopplegget og eventuelt be om ny forhåndsgodkjenning.

Merknad til § 3-57 Forhåndsgodkjenning før utreise

(1) Det er fakultetet den enkelte studenten tilhører som må foreta en faglig forhåndsvurdering av hvorvidt delstudiene i utlandet kan gi grunnlag for faglig godkjenning for deler av utdanningen som fastsatt i utdanningsplanen. Studenten har krav på å få en slik forhåndsgodkjenning dersom delstudiene gjennomføres hos en samarbeidende partnerinstitusjon. For gjennomføring av studier ved utdanningsinstitusjoner universitetet ikke har et samarbeid med, vurderer fakultetet om det foreligger tilstrekkelig informasjon til å gi en vurdering av hvilke emner som kan innpasses etter endt delstudium i utlandet.

(2) Bestemmelsen er ment å regulere det forholdet at en forhåndsgodkjenning kun er gyldig dersom delstudiene i utlandet gjennomføres på de premissene som lå til grunn på tidspunktet for forhåndsgodkjenningen. Dersom en student har fått forhåndsgodkjenning, og den utenlandske partnerinstitusjonen foretar endringer i studieopplegget underveis, plikter studenten å melde fra om dette til universitetet. Endringene kan medføre at delstudiene i utlandet ikke kan anses som faglig jevn gode med utdanningen ved [USN universitetet](#), og at faglig godkjenning dermed ikke kan gis.

En forhåndsgodkjenning er ikke et enkeltvedtak etter forvaltningsloven. Det formelle vedtaket gjøres først når studenten etter endte delstudier i utlandet kan dokumentere at studiene er gjennomført i samsvar med forutsetningene for utreise. Dette er å anse som et enkeltvedtak som kan påklages i medhold av uhl. § 3-5f jf. § 7-6, og skal derfor følge forvaltningslovens saksbehandlingsregler.

§ 3-68 Bærbar pc

Studentene skal ha egen standard bærbar pc for bruk i undervisning og vurdering, jf. forskrift om egenbetaling ved universiteter og høyskoler § 3-3 tredje ledd.

Merknad til § 3-68 Bærbar pc

Informasjon om hvilke minimumskrav og anbefalinger USN har til IKT-utstyr finner du her:

[Krav og anbefalinger til IKT-utstyr](#)

Universitetet skal dekke programvare knyttet til digitale læringsverktøy, jf.

[Kunnskapsdepartementets høringsnotat av 20. april 2015](#) om endring i egenbetalingsforskriften § 3-3.

[Egenbetalingsforskriften](#)

Kapittel 4. Studierett og permisjon

§ 4-1 Studierett og forlenget studieløp

(1) Studieplass tildeles gjennom vedtak om opptak for studiet eller emnet det er gitt opptak til. Ved overgang til nytt studium eller emne, må det søkes om nytt opptak.

(2) Studierett etableres ved at studenten aksepterer tilbud om studieplass, registrerer [digitalt](#) oppmøte til studiestart, semesterregistrerer seg og betaler semesteravgift innen fastsatt frist.

(3) For gradsstudier gis det inntil to år forlenget studierett etter utløp av normert studietid for aktive studenter. I tidsbegrensningen på to år inngår ikke utsatt studiestart, midlertidig utestenging eller innvilgede permisjoner. Dersom det fattes vedtak om tap av studierett etter § 4-5, opphører likevel studieretten før utløpet av toårsfristen.

(4) For årsstudier ~~har studenten kan det innvilges~~ inntil ett år forlenget studierett. Det ~~innvilges gis~~ ikke forlenget studierett for studier av kortere varighet.

(5) Studieretten opphører når studenten skriftlig bekrefter å ha trukket seg fra studiet, når studiene er fullført og vitnemål eller karakterutskrift er utstedt, eller ved tap av studierett, jf. § 4-5.

(6) En student som følger normal studieprogresjon har krav på at studieprogrammets læringsutbytte, nivå og struktur ikke endres vesentlig. Mindre endringer må ikke medføre at studenten blir forsinket i sin progresjon.

Merknad til § 4-1 Studierett og forlenget studieløp

(1) Det følger av uhl. § 7-6 at vedtak om opptak er å anse som et enkeltvedtak etter forvaltningsloven, og gjelder for det studiet vedtaket omfatter. Opptaksvedtaket medfører ikke en generell studierett ved universitetet, og dersom studenten ønsker overgang til et annet studietilbud, eller søker om overflytting fra en annen utdanningsinstitusjon, må det fattes et nytt, formelt opptaksvedtak. Nytt opptaksvedtak kan innebære krav om faglig godkjenning i medhold av uhl. §§ 3-5 til 3-5 f og forskriften § 3-35. Dette er også å anse som et enkeltvedtak etter uhl. § 7-6.

(2) Frist for semesterregistrering er 1. september for høstsemesteret og 1. februar for vårsemesteret. Studenten skal bekrefte utdanningsplanen hvert semester innen fastsatt frist, herunder melde seg til undervisning og eksamen.

Det kan være gitt avvikende regler for videreutdanninger. For videreutdanninger blir studenten normalt automatisk semesterregistrert når semesteravgiften er betalt.

Det følger av lov om studentsamskipnader hvem som skal betale semesteravgift. En student som har studierett ved flere utdanningsinstitusjoner, skal kun betale studentsamskipnadsavgift til én av utdanningsinstitusjonene, uavhengig om studenten har studierett ved et studieprogram eller et enkeltemne. Studenter som har betalt semesteravgift, men som trekker seg fra studieprogrammet, kan be om å få tilbakebetalt semesteravgiften innen frist for semesterregistrering. Studenter som slutter etter fristen eller blir utestengt pga. fusk, får ikke semesteravgiften tilbakebetalt.

(3) Dette kan for eksempel være studenter som ikke har fullført studieløpet innen normert studietid, ~~eller som ønsker å ta tilleggsemner~~. Studenter som har oppnådd graden, men som ønsker å forbedre karakter(er), kan reservere seg mot utstedelse av vitnemål i inntil to semestre, jf. § 9-1 annet ledd. Retten til å forbedre karakterer gjelder ikke utover utvidet studierett på to år, og studenten kan etter dette ikke reservere seg mot vitnemål.

Studenten må ikke søke om forlenget studierett for å få aktivert denne retten, og det er ikke mulighet for å søke om ytterligere forlengelse utover de to årene.

Også studenter som har fått avtale om redusert studieprogresjon har kun rett til inntil to år forlenget studierett. Studenter som har fått innvilget redusert studieprogresjon i medhold av § 4-2 har også rett til inntil to år forlenget studierett fra det tidspunktet studiet skal være avsluttet, i henhold til avtalen

om redusert studieprogresjon. Også studenter som har fått avtale om redusert studieprogresjon har kun rett til inntil to år forlenget studierett.

Tvungen permisjon etter § 4-2 fjerde ledd inngår ikke i tidsbegrensningen.

Utsatt innlevering av avsluttende gradsoppgave inngår i begrensningen på to år forlenget studierett.

Dersom en student ikke fullfører studiet innen to års forlenget studieløp, fattes vedtak om tap av studierett etter § 4-5 første ledd bokstav ij.

(6) Dette gjelder endringer i studieplanen for det kullet studenten tilhører.

§ 4-2 Krav til studieprogresjon

(1) Studenten skal som hovedregel følge fastsatt studieprogresjon for studiet, slik det fremgår av studie- og emneplanen.

(2) Etter søknad kan studenten i særskilte tilfeller få endret sin utdanningsplan og få innvilget redusert studieprogresjon.

(3) For å beholde studieretten må studenten ha en studiepoengproduksjon som tilsvarer minst 50 prosent av kravene til progresjon i det aktuelle studiet per studieår etter første ledd. Dersom det er åpenbart at studenten før utløpet av studieåret ikke vil oppnå kravet, kan det fattes vedtak om tap av studierett etter § 4-5 første ledd bokstav gh før studieårets slutt.

(4) I studier hvor det er satt krav til at emner skal bestås i en bestemt rekkefølge før studenten kan gå videre i studieløpet, og studenten ikke har bestått emnet, beholder studenten studieretten inntil eksamen gjennomføres på nytt. Studentens utdanningsplan endres som følge av forsinkelsen i studieløpet.

Merknad til § 4-2 Krav til studieprogresjon

(1) Med normert studieprogresjon menes beståtte 60 studiepoeng per studieår for en fulltidsstudent.

(2) Jf. § 3-24 tredje ledd.

Grunnlag for søknad om redusert studieprogresjon kan være funksjonsnedsettelse, særlig tyngende omsorgsoppgaver, graviditet, sykdom, skade, førstegangstjeneste eller annen særlig grunn som er til hinder for deltakelse. Studenten må fremsette skriftlig søknad til fakultetet om redusert studieprogresjon.

I henhold til samarbeidsavtale med Olympiatoppen om toppidrettsutøvere, kan redusert studieprogresjon gis som et tilretteleggingstiltak. Studenten skal ha søkt om tilrettelegging som toppidrettsutøver i tråd med avtalen, jf. rutine om toppidrettsstudenten.

Dersom studenten har fått innvilget redusert studieprogresjon, gjelder progresjonskravet om at man må ha minst 50 prosent progresjon av avtalt studieprogresjon, jf. tredje ledd.

(3) Kravet til 50 prosent progresjon forholder seg i utgangspunktet til studieløpet som følger av studieplanen, med eventuelle individuelle tilpasninger i studentens utdanningsplan etter annet ledd. Dette innebærer at studenten må ha produsert minst 50 prosent av de studiepoengene som tilhører de ordinære eksamenene for studieåret. Konteksamener tilhørende forrige studieår teller derfor

ikke med. Faglig godkjente studiepoeng for gjeldende studieår teller med, jf. § 3-35. Dersom studenten ikke oppfyller progresjonskravet kan det fattes vedtak om tap av studierett. Saksbehandlingen skal følge forvaltningslovens alminnelige saksbehandlingsregler, og studenten skal varsles skriftlig og gis anledning til å uttale seg før vedtak fattes. Varslingsplikten følger av forvaltningsloven § 17, og kravene til vedtaket følger av kapittel 5. For gradsoppgaver på minst 30 studiepoeng hvor det er gitt utsatt innleveringsfrist, skal det ikke fattes vedtak om tap av studierett før sensur er gjennomført.

For studenter som har fått innvilget redusert studieprogresjon kan det gjøres individuelle vurderinger dersom det foreligger særlige grunner for å redusere studieprogresjonen utover 50 prosent.

(4) Dette gjelder kun for gradsgivende studieprogram hvor det er satt krav til at emner skal bestås i en bestemt rekkefølge før studenten kan gå videre i studieløpet. Studenten beholder studieretten inntil ordinær eksamen i emnet gjennomføres på nytt. Studenten blir her ikke rammet av progresjonskravet etter tredje ledd, men som følge av forsinkelsen i studieløpet endres studentens utdanningsplan og studenten flyttes som hovedregel ned et kull. Studenten skal informeres om endringen i utdanningsplanen, og hva konsekvensen for det videre studieløpet. Retten til å beholde studieretten gjelder kun inntil neste eksamensgjennomføring. Dette innebærer at studenten må bestå emnet ved neste eksamensgjennomføring for å kunne fortsette studieløpet. Denne retten gis bare en gang i det enkelte emnet.

[Forvaltningsloven](#)

§ 4-3 Tilrettelegging av studiesituasjon

(1) Studenter med funksjonsnedsettelse og studenter med særskilte behov har rett til egnet individuell tilrettelegging av lærested, undervisning, læremidler og eksamen, for å sikre likeverdige opplærings- og utdanningsmuligheter, jf. universitets- og høyskoleloven § 4-3c. Retten gjelder ikke tilrettelegging som innebærer en uforholdsmessig byrde for universitetet. Den som fullfører og består en utdanning, må ha oppnådd det fastsatte læringsutbyttet. Tilretteleggingen må derfor ikke føre til en reduksjon av de faglige krav som stilles i den enkelte utdanningen.

(2) En student som på grunnlag av sykdom, skade, funksjonsnedsettelse eller annen særskilt grunn trenger tilrettelagt undervisning, kan søke om tilrettelegging av studiesituasjonen.

(3) Studiesituasjonen skal tilrettelegges for studenter som deltar i studentpolitisk arbeid ved universitetet, som deltagelse i lovpålagte råd, utvalg, nemnder og lignende så langt dette er faglig forsvarlig.

Merknad til § 4-3 Tilrettelegging av studiesituasjon

Studenten med særskilte behov har etter uhl. § 4-3 c krav på tilrettelegging av studiesituasjon.

(1) Med «særskilte behov» menes det fysiske, psykososiale og læringsmessige utfordringer av en vesentlig, midlertidig karakter. Også studenter som har omsorg for mindreårige barn, kan ha krav på tilrettelegging, jf. uhl. § 4-3 d. I denne sammenheng anser USN dette normalt å være barn opp til 12 år, jf. arbeidslivets rettigheter til f.eks. fravær med barns sykdom etter hovedtariffavtalens § 20. Det vil imidlertid også gjelde mindreårige opp til 18 år dersom barnet er kronisk sykt eller funksjonshemmet e.l.

Retten innebærer egnet individuell tilrettelegging av lærested, undervisning, læremidler og eksamen, for å sikre likeverdige opplærings- og utdanningsmuligheter. Et annet eksempel er at man ikke alltid kan kreve tilrettelegging ved omsorg for mindreårige barn. Hvert enkelt tilfelle må vurderes, og i vurderingen må den blant annet ta hensyn til universitetets muligheter for tilrettelegging, likebehandling og hvilken byrde studenten står overfor.

Når USN skal vurdere om tilretteleggingen innebærer en uforholdsmessig byrde, skal det særlig legges vekt på dens effekt for å bygge ned barrierene for studenter med funksjonsnedsettelse, de nødvendige kostnadene ved tilretteleggingen, institusjonenes ressurser, sikkerhetsmessige hensyn og vernehensyn.

Også studenter i studieprogram med praksis/obligatorisk oppmøte kan ha krav på tilrettelegging, så lenge dette ikke medfører at de faglige kravene i utdanningen reduseres. For eksempel kan man ikke få fritak for obligatorisk fremmøte eller praksis. Man kan heller ikke fritas for obligatoriske deler av en utdanning. Den individuelle tilretteleggingen kan ikke strekkes så langt at studenten ikke innfrir kravene for utdanningen. Det skal ikke være fritak fra obligatoriske aktiviteter, og tilretteleggingen kan ikke gå på bekostning av læringsutbyttet. Tilretteleggingen må ikke føre til at deler av studiet ikke er bestått. Det må utvises skjønn når det gjelder tilrettelegging av for eksempel praksissted. Som eksempel kan det vises til at der hvor studenten har omsorg for mindreårige barn, bør det tilrettelegges slik at praksisstedet er må studiestedet strekke seg langt for at praksisplassen legges i nærheten av studentens bopel.

Den som fullfører og består en utdanning, må ha oppnådd det fastsatte læringsutbyttet. Ved fullført og bestått utdanning må studenten ha oppnådd fastsatt læringsutbytte. Den individuelle tilretteleggingen kan ikke strekkes så langt at studenten ikke innfrir kravene for graden eller utdanningen.

(3) Bestemmelsen skal ivareta de behovene studenter som er deltagende i lovpålagte råd, utvalg og har for en tilrettelagt studiesituasjon. Dette for eksempel der hvor slik deltagelse skjer utenfor demokratitiden som fastsatt i samarbeidsavtalen mellom universitetet og studentorganet. Det skal søkes en tilrettelegging som gjør at disse studentene skal kunne gjennomføre planlagt studieløp, enten i form av fritak eller ved andre tilrettelagte aktiviteter som substitutt for aktiviteter som gjennomføres under deres fravær. Øvrig studentpolitisk aktivitet, hvor studentene selv bestemmer har herredømmet over tidspunktene, vil ikke gi rett til særskilt tilrettelegging.

Likestillings- og diskrimineringsloven

§ 4-4 Permisjon fra studier

~~(1) Permisjon fra studiene skal innvilges ved tjeneste etter forsvarsloven § 17, verv i studentpolitiske organer, sykdom og når det foreligger andre særlige grunner, jf. universitets- og høyskoleloven § 4-3e. Studenten må sende skriftlig og begrunnet søknad til fakultetet.~~

(12) Studenten har rett til permisjon fra studiene ved svangerskap, adopsjon og omsorg for barn jf. universitets- og høyskoleloven § 4-5, og ved tjeneste etter forsvarsloven § 17 og verv i studentpolitiske organer jf. § 4-3e.

(23) For andre grunner kan permisjon innvilges ved søknad. Permisjon innvilges normalt for inntil to semestre. I særlige tilfeller kan det innvilges permisjon for mer enn to semestre, så lenge behovet

tilsier det. I studieprogram med praksis kan fakultetet bestemme at studenten må dokumentere behovet for permisjon.

(34) Det innvilges normalt ikke permisjon i første semester etter opptak, med unntak av lovregulert foreldrepermisjon, ved pliktig militærtjeneste, videreutdanning eller i andre særskilte tilfeller som er utenfor studentens kontroll.

(45) Studenter som er innvilget permisjon har fortsatt studierett ved universitetet, og har rett til å avlegge eksamen i permisjonstiden. Studenten må sende søknad om eksamensavleggelse i permisjonstiden.

Merknad til § 4-4 Permisjon fra studier

Denne bestemmelsen gjelder for studenter som har påbegynt studieløpet. For studenter som har fått innvilget opptak, men ikke har anledning til å påbegynne studiet må det søkes om reservert studieplass i medhold av forskrift om opptak til USN § 21. Søknadsfristen etter denne bestemmelsen er 3 uker etter mottatt tilbud om studieplass, og søknad skal sendes seksjon for opptak på e-post (se merknad til forskrift om opptak).

Studenten skal benytte universitetets digitale skjema for søknad om permisjon. Der hvor studenten har studierett til flere studieprogrammer samtidig, innvilges permisjon til det programmet studenten søker om permisjon fra. Permisjon kan innvilges fra ett studieprogram samtidig som man er aktiv student ved et annet studieprogram. Dersom det innvilges permisjon må studenten gjøres oppmerksom på at endringer i studiets innhold kan skje i permisjonstiden, og at studenten som hovedregel må innrette seg etter de kravene som stilles når han eller hun gjenopptar studiet.

~~(1) Hva som anses som særlige grunner må vurderes i hvert enkelt tilfelle, og må begrunnes og som hovedregel dokumenteres. Vurderingen må blant annet ta hensyn til likebehandling og hvilket behov studenten har. Studenten skal benytte universitetets digitale skjema for søknad om permisjon. Der hvor studenten har studierett til flere studieprogrammer samtidig, innvilges permisjon til det programmet studenten søker om permisjon fra. Permisjon kan innvilges fra ett studieprogram samtidig som man er aktiv student ved et annet studieprogram.~~

(12) Slike søknader skal alltid innvilges. En student som er gravid, har rett til ~~ny-konte~~eksamen etter § 7-112 første ledd hvis eksamensdato er i perioden mellom tre uker før termin og seks uker etter fødsel. Far har tilsvarende rett til ny eksamen hvis eksamensdato er i perioden fra fødsel til to uker etter fødsel, jf. universitets- og høyskoleloven § 4-5 første ledd. Det følger videre av samme bestemmelse annet ledd at universitetet skal legge til rette for at studenter som er i permisjon etter første ledd, kan gjenoppta sine studier så raskt som mulig etter endt permisjon.

~~(23) For andre grunner kan permisjon innvilges ved søknad. Hva som kan anses som særlige tilfeller må vurderes i hvert enkelt tilfelle.~~ Det bør unngås å gi permisjon over flere år, med mindre det foreligger særlige gode grunner for dette. Et slikt eksempel vil kunne være for toppidrettsutøvere som over en lengre, tidsbestemt periode vil være forhindret fra å gjennomføre studiene i henhold til opprinnelig utdanningsplan. Det bør også vurderes hvorvidt redusert studieprogresjon i medhold av § 4-2 annet ledd kan være et aktuelt alternativ. Studenten skal veiledes om hvilke alternativer som foreligger og at studenten bærer risikoen for om studietilbudet endres eller avvikles i permisjonstiden.

Det skal tilrettelegges for at studenten skal kunne gjenoppta studiene så snart som mulig og fortrinnsvis på tilsvarende nivå som før permisjonen. Det er en forutsetning at dette er praktisk gjennomførbart i henhold til studie- og emneplanen, for eksempel at undervisningen i de aktuelle emnene gjennomføres i det semesteret studenten gjenopptar studiene.

Etter endt permisjon har studenten normalt ikke rett til spesiell tilrettelegging av undervisning eller eksamen, se likevel § 7-15.

(34) Videreutdanning er inntatt på bakgrunn av at disse normalt er av kortere varighet.

(45) Uhl. § 4-3 e gir studenten rett til å avlegge eksamener i permisjonstiden. At studenten fremdeles skal ha rett til å gå opp til eksamen innebærer ikke at det gjøres unntak fra vilkårene for å gå opp til eksamen. For å gå opp til eksamen må studentene uansett ha oppfylt emneplanenes krav til gjennomføring av obligatoriske læringsaktiviteter. Dersom studenten ikke får oppfylt disse på grunn av permisjon, har ikke studenten rett til å gå opp til eksamen. Studenten vil imidlertid fremdeles ha studierett og vil kunne gå opp til eksamen senere når de obligatoriske aktivitetene er gjennomført. Permisjon kan dermed føre til at studenten blir forsinket. Søknad om adgang til å avlegge eksamen i permisjonstiden skal avgjøres av fakultetet i samarbeid med seksjon for eksamen. Studenter i permisjon er ikke fritatt semesteravgiften etter studentsamskipnadsforskriften § 17.

§ 4-5 Tap av studierett

(1) Studieretten opphører når:

- a. studenten har brukt opp alle forsøkene på å fullføre et emne, eksamen eller praksisperiode uten bestått resultat ved tre eksamensforsøk ikke har bestått eksamen i samme emne og ikke er innvilget dispensasjon for ytterligere eksamensforsøk, jf. §§ 5-5 og 7-89
- b. ~~studenten to ganger ikke har bestått det samme praksisemnet, praksisperiode, bacheloroppgave, masteroppgave eller annet større prosjektarbeid. Tilsvarende gjelder når gradoppgaven ikke blir innlevert til ordinær eller utsatt frist~~
- b.e. studenten ikke har semesterregistrert seg innen fastsatt frist
- c.d. studenten ikke har betalt semesteravgift eller annen avgift fastsatt i samsvar med forskrift om egenbetaling ved universiteter og høyskoler innen fastsatt frist
- d.e. studenten unnlater å levere original dokumentasjon eller vitnemål når dette blir etterspurt
- e.f. studenten ved falskt vitnemål eller annen ugyldig dokumentasjon er innvilget opptak
- f.g. studenten ikke bekrefter og oppdaterer sin utdanningsplan innen fastsatt frist
- g.h. studenten ikke har produsert studiepoeng i henhold krav om studieprogresjon, jf. § 4-2
- h.i. studenten ikke tilfredsstillere vilkårene for betinget opptak, jf. forskrift om opptak ved Universitetet i Sørøst-Norge § 10
- i.j. studenten ikke har fullført studieprogrammet innen forlenget studieløp, jf. § 4-1 tredje ledd

(2) Dersom studieretten opphører skal det fattes et skriftlig vedtak om tap av studierett.

Merknad til § 4-5 Tap av studierett

(1) Se § 4-1 femte ledd, hvor det er nedfelt at studieretten også opphører når studenten skriftlig bekrefter å ha trukket seg fra studiet eller hvor det er utstedt vitnemål eller karakterutskrift for endt utdanning.

Når studenten har brukt opp eksamensforsøkene i emnet, og har søkt nytt opptak, har studenten ikke rett til å avlegge ny eksamen i det aktuelle emnet. Dersom studenten senere består dette emnet ved en annen utdanningsinstitusjon, kan studenten søke om faglig godkjenning av emnet ved Universitetet i Sørøst-Norge, jf. uhl. § 3-5 e. Antall brukte eksamensforsøk videreføres etter nytt opptak.

(1) a. Dette omfatter alle emner som inngår som en obligatorisk del av studieprogrammet, herunder også valgemner dersom dette er et vilkår for å få tildelt graden. Øvrige valgemner som studenten frivillig kan velge å ta utenom studieprogrammets obligatoriske innhold, vil ikke være omfattet av bestemmelsen.

~~(1) a. og b.~~ Merk at når et emne tas ut av undervisningstilbudet, plikter universitetet å arrangere ny konteeksamen i påfølgende semester. Hvis det fremdeles gjenstår studenter som har karakteren F/«ikke bestått» eller gyldig fravær i et emne som har utgått, arrangeres konteeksamen ny-eksamen en siste gang i derpå følgende semester, jf. § 7-12 ~~åttende-ledd~~. Dette kan medføre at det totale antall eksamensforsøk i et emne rent faktisk blir færre enn tre.

(1) ~~b.e.~~ For enkelte videreutdanninger er det ikke krav til semesterregistrering.

(1) c) Dette gjelder bl.a. studenter som er omfattet av studieavgift etter egenbetalingsforskriften § 2-2.

(1) ~~g.h.~~ Merk at studenten kan miste studieretten med grunnlag i for lav studieprogresjon selv om studenten har dokumentert gyldig fravær. For studenter som har gyldig fravær fra første gangs ordinære eksamen skal det gis anledning til å gjennomføre ny eksamen etter § 7-1~~2~~ før det fattes vedtak om tap av studierett.

(2) Studenten skal varsles skriftlig etter reglene i forvaltningsloven før vedtak om tap av studierett fattes og gis anledning til å uttale seg i saken, jf. forvaltningsloven § 16.

§ 4-6 Reaktivering av studierett

Studieretten kan reaktiveres innen tre uker etter at studenten har mistet studieretten på grunnlag av manglende semesterregistrering, [registrering av digitalt oppmøte](#) eller betaling av semesteravgift, eller dersom studenten selv skriftlig bekrefter å avslutte studiene.

Merknad til § 4-6 Reaktivering

Bestemmelsen omfatter studenter som allerede er i studieløpet, og gjelder derfor ikke ved opptak av nye studenter.

Fristen for reaktivering løper fra det tidspunktet vedtak om tap av studierett har kommet frem til studenten, eller dato for skriftlig bekreftelse om at studenten har avsluttet studiet.

I vedtaket om tap av studierett på grunnlag av manglende semesterregistrering eller betaling av semesteravgift, må det fremkomme at vedtaket først er gyldig fra utløpet av treukersfristen, slik at det ikke formelt må fattes et nytt opptaksvedtak dersom studieretten blir reaktivert.

Kapittel 5. Praksis

§ 5-1 Vilkår for å gå ut i praksis

Det skal fremgå av studie- og emneplanen hvilke emner, eksamener og obligatoriske krav og aktiviteter som skal være fullført før studenten kan starte i praksis.

§ 5-2 Praksis i rammeplanstyrte utdanninger

(1) For rammeplanstyrte utdanninger hvor praksis er integrert, veiledet og vurdert, foretas det en faglig vurdering av praksis. Studenten skal ha jevnlig veiledning og tilbakemelding om hvordan studenten oppfyller kravene for å bestå praksis.

(2) For hver praksisperiode skal det gis tilbakemelding midtveis og en avsluttende skriftlig vurdering hvor studentens prestasjoner vurderes med hensyn til målene for praksisperioden. Studenten skal ha kopi av vurderingene.

(3) Krav om tilstedeværelse skal fremgå av studie- og emneplanen, og kan som hovedregel ikke fravikes på grunn av gyldig fravær.

Merknad til § 5-2 Praksis i rammeplanstyrte utdanninger

Bestemmelsen gjelder ikke for rammeplanstyrt ingeniørdanning.

Strider bestemmelsene i kap. 5 mot rammeplan, gjelder rammeplanens bestemmelser.

(1) Det skal fremgå av emneplanen hvem som foretar den faglige vurderingen. Universitetet er formell sensurmyndighet.

(2) For studenter som har bestått praksis, skal praksisvurderingen følge studenten i neste praksisperiode for å sikre progresjon, helhet og sammenheng i studieprogrammet.

(3) Krav om tilstedeværelse er hjemlet i rammeplanen.

§ 5-3 Ikke bestått praksis

(1) Dersom det er tvil om studenten vil oppnå læringsutbyttet og bestå praksisperioden, skal studenten varsles med en skriftlig begrunnelse så tidlig som mulig i praksisperioden. Nærmere frister for slikt varsel kan være gitt i nasjonal rammeplan for den enkelte utdanning.

(2) Praksisperioden kan også vurderes til «ikke bestått» ved manglende oppfylling av arbeidskrav eller tilstedeværelse.

(3) Studenten kan uten forutgående varsel få praksis vurdert til «ikke bestått» dersom studenten utvilsomt ikke presterer og oppnår læringsutbyttene i emnet, og den manglende prestasjonen blir tydelig etter at halve praksisperioden er gjennomført eller etter tidspunktet for når varsel normalt blir gitt, jf. første ledd.

(4) Dersom studenten i praksisperioden har vist handlinger eller adferd som utgjør en mulig fare for liv, fysisk eller psykisk helse for de som studenten er i kontakt med, eller andre klanderverdige

forhold som skyldes studenten, kan praksisperioden avbrytes uten forutgående varsel. Praksisperioden kan i disse tilfellene bli vurdert til «ikke bestått» og telle som ett forsøk.

(5) Ved avbrutt praksis skal universitetet så raskt som mulig gjennomføre samtale med studenten, der det blir informert om grunnlaget for at praksis er avbrutt og konsekvensene dette har for studenten.

Merknad til § 5-3 Ikke bestått praksis

(1) Fastsatte frister for varsel kan følge av rammeplanen.

Hvis det oppstår tvil om studenten kan bestå praksis, skal det snarest kalles inn til et møte der studenten skal motta skriftlig varsel. Varselet skal beskrive hva studenten ikke mestrer, og hvilke krav som må oppfylles for å bestå praksis.

Dersom studenten får annullert sitt praksisforsøk som følge av formelle feil ved gjennomføringen skal det tilrettelegges for en ny praksisperiode så snart som mulig innenfor de fastsatte praksisperiodene for studiet.

(2) Obligatorisk tilstedeværelse kan som hovedregel ikke fravikes på grunn av sykdom eller andre grunner. Krav til tilstedeværelse skal fremgå av emneplanen.

Dersom praksis er vurdert til «ikke bestått» må som hovedregel hele praksisperioden tas om igjen. Vilkår for å fortsette på studiet skal fremgå av emneplanen.

Studenten skal varsles skriftlig etter reglene i forvaltningsloven før vedtak om tap av studierett fattes og gis anledning til å uttale seg i saken, jf. forvaltningsloven § 16.

(3) Dette gjelder kun de helt ekstraordinære tilfellene hvor en student etter halvgått praksisperiode utvilsomt ikke har forutsetninger for kunne forbedre sin prestasjon i den grad at det er mulig å likevel bestå praksisperioden.

Viser studenten etter halve praksisperioden er gjennomført, handling eller atferd som utvilsomt gir grunnlag for å ikke bestå praksisstudiet, kan studenten likevel få «ikke bestått» selv om forutgående varsel ikke er gitt innen fristen.

(4) Ved svært alvorlige og akutte hendelser i praksis, hvor studenten har vist handlinger eller adferd som utgjør en mulig fare for liv, fysisk eller psykisk helse for de som studenten er i kontakt med, er det behov for å kunne avbryte praksisperioden straks og uten forutgående varsel. Eksempler hvor praksisstedet eller universitetet avbryter praksis grunnet andre forhold som skyldes studenten kan være når praksisstedet ikke får til en faglig forsvarlig gjennomføring av praksis fordi studenten ikke retter seg etter instruksjer, veiledning e.l., eller ikke vil samarbeide med kolleger på praksisstedet. Vurderingene som tas i disse situasjonene kan være mer skjønnsmessige selv om det for praksisstedet og universitetet kan oppleves som helt nødvendig å avbryte praksis.

I de tilfellene man velger å avbryte praksis med den konsekvens at praksis blir vurdert til ikke bestått, vil det også være rimelig at praksisperioden teller som et forsøk.

(5) Ansvarlig ved praksisstedet gir beskjed til praksisrådgiver, eller emneansvarlig, dersom praksis må avbrytes etter denne bestemmelsen. Det er praksisrådgiver/emneansvarlig som innkaller studenten til samtale.

Beslutning om avbrutt praksis er et enkeltvedtak som kan påklages av studenten. Det vil derfor være svært viktig at avbrutt praksis er velbegrunnede, og kun benyttes der det er klart at videre praksisgjennomføring vil være uforsvarlig.

§ 5-4 Avbrutt praksis

(1) Dersom studenten i praksisperioden har vist handlinger eller adferd som utgjør en mulig fare for liv, fysisk eller psykisk helse for de som studenten er i kontakt med, kan praksisperioden avbrytes uten forutgående varsel. Praksisperioden blir i disse tilfellene vurdert til «ikke bestått» og teller som ett forsøk.

(2) Dersom praksisstedet eller universitetet avbryter praksis grunnet andre forhold som skyldes studenten, skal forsøket annulleres og ikke telle som ett forsøk. Fakultetet avgjør om studenter med avbrutt praksis må ta hele praksisperioden om igjen, og når praksisen kan gjennomføres.

(3) Universitetet skal ved avbrutt praksis etter første og annet ledd så raskt som mulig gjennomføre samtale med studenten, der det blir informert om grunnlaget for at praksis er avbrutt og konsekvensene dette har for studenten.

Merknad til § 5-4 Avbrutt praksis

(1) Ved svært alvorlige og akutte hendelser i praksis, hvor studenten har vist handlinger eller adferd som utgjør en mulig fare for liv, fysisk eller psykisk helse for de som studenten er i kontakt med, er det behov for å kunne avbryte praksisperioden straks og uten forutgående varsel. I disse situasjonene vil studentens adferd utvilsomt medføre at praksis blir vurdert til ikke bestått, og det er rimelig at praksisperioden teller som et forsøk.

(2) Dette kan eksempelvis skje når praksisstedet ikke får til en faglig forsvarlig gjennomføring av praksis fordi studenten ikke retter seg etter instruksjer, veiledning e.l., eller ikke vil samarbeide med kolleger på praksisstedet. Vurderingene som tas i disse situasjonene kan være mer skjønnsmessige selv om det for praksisstedet og universitetet kan oppleves som helt nødvendig å avbryte praksis. Da disse situasjonene kan oppleves som mindre åpenbare hva gjelder studentens ansvarsrolle, foreslås det at man i disse tilfellene annullerer forsøket slik at den ikke teller som et forsøk.

(3) Ansvarlig ved praksisstedet gir beskjed til praksisrådgiver, eller emneansvarlig, dersom praksis må avbrytes etter denne bestemmelsen. Det er praksisrådgiver/emneansvarlig som innkaller studenten til samtale.

Beslutning om avbrutt praksis er et enkeltvedtak som kan påklages av studenten. Det vil derfor være svært viktig at avbrutt praksis er velbegrunnede, og kun benyttes der det er klart at videre praksisgjennomføring vil være uforsvarlig.

§ 5-5 Utsatt praksis

(1) For studenter som har gyldig fravær fra praksis kan fakultetet etter søknad innvilge utsatt praksis. Dokumentasjon for gyldig fravær må leveres senest en uke etter første fraværsdag

(2) Utsatt praksis kan innvilges når det er praktisk gjennomførbart med hensyn til tildeling av praksisplass innenfor de fastsatte praksisperiodene for studiet, og ikke medfører endring i øvrige studenters studieprogresjon.

(3) Fakultetet avgjør om studenter med gyldig fravær fra praksis må ta hele praksisperioden om igjen, og når utsatt praksis kan gjennomføres.

Merknad til § 5-5-4 Utsatt praksis

Krav om tilstedeværelse kan ikke fravikes selv om studenten fremlegger dokumentasjon for gyldig fravær. Studenten må derfor ta igjen fraværet, enten ved utsatt praksis, eller ved at hele praksisperioden gjennomføres på nytt.

For at utsatt praksis skal innvilges, må studenten fremsette søknad om utsatt praksis og levere dokumentasjon for gyldig fravær. Fakultetet skal vurdere søknaden med hensyn til hva som vil anses som faglig og praktisk forsvarlig, og deretter legge til rette for at fraværet enten tas igjen eller om hele praksisperioden gjennomføres på nytt. Utsatt praksis skal tas igjen når det er praktisk mulig, og skal ikke påvirke andre studenters progresjon, jf. § 5-5-4 andre ledd.

Fakultetet har ikke hjemmel for å vurdere praksisperioden til ikke bestått dersom studenten leverer dokumentasjon for gyldig fravær og søker om utsatt praksis. Det er heller ikke adgang til å fastsette vilkår som må være oppfylt for at dokumentasjon for gyldig fravær skal godtas.

Dersom studenten ikke fremlegger dokumentasjon for gyldig fravær og ikke søker om utsatt praksis, kan praksisperioden vurderes til ikke bestått, jf. annet ledd.

Dersom samme praksisperiode blir vurdert til ikke bestått to ganger, skal det fattes vedtak om tap av studierett, jf. § 4-5 første ledd bokstav ab. Studenten skal varsles skriftlig etter reglene i forvaltningsloven før vedtak om tap av studierett fattes og gis anledning til å uttale seg i saken, jf. forvaltningsloven § 16.

§ 5-6-5 Antall praksisforsøk

(1) Studenten har adgang til ny praksisperiode én gang dersom første forsøk ble vurdert til «ikke bestått».

(2) En student som får vurdert samme praksisperiode til «ikke bestått» to ganger vil miste studieretten, jf. § 4-5.

Merknad til § 5-6-5 Antall praksisforsøk

Det er ikke adgang til å søke om et tredje praksisforsøk.

§ 5-7-6 Ny eller omarbeidet praksisrapport

Studenten har adgang til å levere ny eller omarbeidet praksisrapport én gang dersom rapporten er vurdert til «ikke bestått».

Merknad til § 5-7-6 Ny eller omarbeidet praksisrapport

At rapporten skal være omarbeidet innebærer at rapportens faglige innhold må endres, og det er ikke tilstrekkelig bare å gjøre mindre endringer i layout og oppsett.

Kapittel 6. ~~Vurderingsformer~~ Eksamensformer og karaktersystem

§ 6-1 Eksamensformer

(1) Eksamensformen skal måle studentens kunnskaper, ferdigheter og generelle kompetanse i henhold til emnets læringsutbytte.

(2) Følgende eksamensformer kan benyttes, hver for seg, i kombinasjon, individuelt eller i gruppe:

- a. skriftlig eksamen med tilsyn
- b. muntlig eksamen
- c. hjemmeeksamen
- d. praktisk eksamen og arbeid
- e. mappevurdering
- f. løpende vurdering

~~g. bacheloroppgaveprosjekt~~

~~h. masteroppgave~~

~~i.g. rapport oppgave~~

~~j.h. praksis~~

(3) Der hvor det gjennomføres deleksamener i et emne, skal hver deleksamen bestå av én eksamensform.

(4) Viserektor for utdanning og studiekvalitet kan etter søknad fra fakultetet i særlige tilfeller gi dispensasjon til å benytte andre eksamensformer enn de som fremgår av annet ledd.

(5) Emnets eksamensform, vektning av eventuelle deleksamener og dersom deleksamener kreves bestått i en bestemt rekkefølge, skal fremgå av emneplanen.

(6) Eksamen i gruppe, med unntak av bachelor- og masteroppgave, skal ikke utgjøre mer enn 50 prosent av eksamensgrunnlaget i et studieprogram.

(7) Som hovedregel skal den samme eksamensformen benyttes både ved ordinær, ~~utsatt og ny~~ eksamen og konteeeksamen. I særskilte tilfeller kan det fastsettes en annen eksamensform ved ~~utsatt og ny kontee~~eksamen, jf. § 7-112. Dette skal fremgå av emneplanen. Alternativ eksamensform skal være faglig jevn god med eksamensformen ved ordinær eksamen.

(8) Universitetet kan etter avtale med studenten benytte eksamensbesvarelsen til undervisnings- og forskningsformål. Eksamensbesvarelsene kan ikke publiseres eller anvendes til andre formål uten at det foreligger avtale mellom universitetet og studenten.

(9) Alle skriftlige eksamener skal som hovedregel leveres med kandidatnummer.

(10) Varigheten på valgt eksamensform skal fremgå av emneplanen. Skriftlig eksamen med tilsyn skal som hovedregel ikke overstige seks timer. ~~Varighet skal fremgå av emneplanen.~~

Merknad til § 6-1 Eksamensformer

(2) Med «i kombinasjon» menes at det kan fattes ett sensurvedtak ved bruken av to eller flere eksamensformer. Dersom flere eksamensformer benyttes som grunnlag for ett samlet sensurvedtak, må dette, samt rekkefølge og hvordan den enkelte eksamensform skal telle/vektlegges ved den endelige og helhetlige karakterfastsettelsen, tydelig framgå i emneplanen.

Ved digital eksamensinnlevering i gruppe godkjenner gruppedeltakerne at en av deltakerne leverer eksamensbesvarelsen på vegne av hele gruppen. Denne godkjenningen gjelder også for avgjørelsen om publisering av masteroppgaver og utvalgte bacheloroppgaver i USN Open Archive (USNs vitenarkiv). Gruppedeltakerne kan be om tilbaketrekking av oppgaven fra USN Open Archive ved å kontakte USNs bibliotek.

Klausulerte masteroppgaver publiseres eventuelt etter frigjøringsstidspunkt.

(2) a. Skriftlig eksamen med tilsyn innebærer at eksamenen gjennomføres på studiestedet.

(2) b. muntlig eksamen kan gjennomføres både som en selvstendig eksamensform, individuelt eller i gruppe, eller som en individuell, justerende muntlig eksamen i kombinasjon med en annen eksamensform. Dette kan for eksempel være justerende muntlig for bachelor- eller masteroppgave, individuelt eller i gruppe, jf. § 8-3 annet ledd.

Muntlig eksamen skal være offentlig med mindre hensynet til gjennomføringen tilsier noe annet. Det kan gjøres unntak fra regelen om offentlig eksamen dersom tungtveiende grunner tilsier det, jf. universitets- og høyskoleloven § 3-9 tredje ledd.

(2) c. En hjemmeeksamen har et definert start- og sluttidspunkt. Eksamen kan gå over flere dager, eller gjennomføres som en kortere digital eksamen uten tilsyn innenfor et kortere tidsrom (f.eks. kl. 0800-1200). Varighet på eksamen skal fremkomme av emneplanen. Dette kan også omfatte det som i enkelte emneplaner er omtalt som «semesteroppgave» eller «prosjektoppgave» (som ikke er bachelor-, eller masteroppgave da dette omfattes av bokstav g. og h.).

(2) d. Dette omfatter både kunstnerisk arbeid, labrapporter, feltarbeid med videre.

(2) e. Mappemetodikk er et samlebegrep for pedagogiske metoder som tar i bruk mapper for å samle, presentere, dele, vurdere og utvikle studentenes arbeid med medvirkning fra studenten selv med påfølgenderefleksjon over utvalg, grad av åpenhet og progresjon av arbeidene.

En presentasjonsmappe utarbeides på bakgrunn av kunngjorte kriterier, og bygger på godkjent arbeidsmappe. Ett eller flere (eventuelt deler av) godkjente arbeider i arbeidsmappen kan videreutvikles eller ferdigstilles i eksamensperioden frem til innleveringstidspunktet.

Bare skriftlige arbeider eller andre arbeider som er av en slik art at vurderingen lar seg etterprøve, kan inngå i en mappe.

(2) f. Med «løpende vurdering» menes en vurderingsform der studentens prestasjoner vurderes løpende gjennom studiet gjennom innleveringer eller andre enkeltprestasjoner, og vurderingen av enkeltprestasjonene gis i form av karakter. Disse karakterene på enkeltprestasjoner danner grunnlaget for karakteren for emnet, men emnekarakteren er et selvstendig sensurvedtak, og ikke bare et produkt av karakterene på enkeltprestasjoner. Emnekarakteren fastsettes ut fra en helhetlig vurdering hvor det for eksempel også kan legges vekt på progresjon.

Det anses ikke som en løpende vurdering dersom emnekarakteren fastsettes på grunnlag av vurdering av flere enkeltprestasjoner (deleksamener) hvor det på forhånd er fastsatt hvor mye hver deleksamen vil telle på emnekarakteren, slik at emnekarakteren bare er et produkt av karakterene på deleksamenene og ikke et selvstendig sensurvedtak. I slike tilfeller gjelder klageretten for sensurvedtaket på hver deleksamen.

Dersom studentenes prestasjoner vurderes løpende gjennom studiet gjennom innleveringer og andre enkeltprestasjoner, men det bare gis faglig tilbakemeldinger uten at studenten får oppgitt karakter, vil dette ikke anses som en løpende vurdering. I slike tilfeller vil det ikke være noe sensurvedtak før karakteren for emnet fastsettes, og klageretten gjelder først ved dette vedtaket.

Institusjonene må sørge for at studentene på forhånd er informert om når de kan framsette klagen ved løpende vurdering. Med løpende vurdering menes emner der endelig karakter fastsettes på grunnlag av flere vurderinger. Løpende vurdering kan bare brukes innenfor teknologiske fag i henhold til veilederen til Nasjonalt råd for teknologisk utdanning (NRT).

Karakterbeskrivelser og vurderingskriterier for sensur av bacheloroppgaver i ingeniørfag

(2) g og h. En bachelor-/masteroppgave er en skriftlig innlevering som bygger på studentens egen problemstilling, og/eller er formulert i tilknytning til et pågående forskningsprosjekt i fagmiljøet eller et utviklingsprosjekt formulert på bakgrunn av reelle problemstillinger i arbeidslivet. Merk at det er begrensninger i antall forsøk på bachelor- og masteroppgaver, se § 7-89 syvende og åttende ledd.

(43) Dispensasjonsadgangen kan for eksempel benyttes i forbindelse med nasjonale anbefalinger eller godkjente prosjekter innenfor universitetets satsingsområder.

(76) Dersom eksamensform endres, må endret eksamensform ivareta læringsutbyttebeskrivelser og læringsaktiviteter på tilsvarende måte som ved ordinær eksamen.

Adgangen til annen eksamensform for ny-konteeksamen etter § 7-112 er ment som en snever unntaksbestemmelse. Annen eksamensform skal fremgå av emneplanen slik at dette er forutsigbart for studentene. Der hvor det ikke er fastsatt en alternativ eksamensform for ny-konteeksamen, kan det ikke gis ny-konteeksamen med en annen eksamensform enn ved ordinær eksamen. Bruken av alternative eksamensformer skal løpende drøftes med tillitsvalgte for klassen og studentrådsleder.

(98) Bachelor- og masteroppgaver kan leveres med navn.

(10) Varighet angis i timer inntil 72 timer, over dette i virkedager.

[Universitets- og høyskoleloven](#)

§ 6-2 Karaktersystem

(1) Ved sensur av eksamen, skal det som hovedregel benyttes karakterer etter en skala med fem trinn fra A til E for bestått, og F for ikke bestått. Fakultetet selv kan bestemme at anbefalte karakterbeskrivelser fra nasjonale fagråd skal benyttes i tillegg.

(2) Den graderte karakterskala innebærer følgende generelle, ikke fagspesifikke beskrivelser:

Symbol	Betegnelse	Generell, ikke fagspesifikk beskrivelse av vurderingskriterier
A	Fremragende	Fremragende prestasjon som klart utmerker seg. Studenten viser svært god vurderingsevne og stor grad av selvstendighet.
B	Meget god	Meget god prestasjon. Studenten viser meget god vurderingsevne og selvstendighet.
C	God	Jevnt god prestasjon som er tilfredsstillende på de fleste områder. Studenten viser god vurderingsevne og selvstendighet på de viktigste områdene.
D	Nokså god	En akseptabel prestasjon med noen vesentlige mangler. Studenten viser en viss grad av vurderingsevne og selvstendighet.
E	Tilstrekkelig	Prestasjonen tilfredsstiller minimumskravene, men heller ikke mer. Studenten viser liten vurderingsevne og selvstendighet.
F	Ikke bestått	Prestasjon som ikke tilfredsstiller de faglige minimumskravene. Studenten viser både manglende vurderingsevne og selvstendighet.

(3) Bokstavkarakterer skal [som hovedregel](#) brukes i et omfang på minst tre fjerdedeler av antall studiepoeng for studieprogrammet.

(4) Vekting av delkarakterer ved beregning av sluttkarakter skal fremgå av emneplanen. Vanlige forhøyningsregler gjelder. Den endelige karakteren fastsettes som bokstavkarakter.

(5) Deleksamener som inngår i grunnlaget for endelig karakterfastsetting skal ha samme karaktersystem, [og hver deleksamen skal bestå av én eksamensform](#).

Merknader til § 6-2 Karaktersystem

Karaktersystemet ved eksamen, prøve, bedømmelse av oppgave eller annen vurdering skal være bestått/ikke bestått eller en gradert skala med fem trinn fra A til E for bestått og F for ikke bestått, jf. universitets- og høyskoleloven § 3-9 sjuette ledd.

Vurdering av arbeidskrav er ikke et sensurvedtak, og vurderes som godkjent/ikke godkjent, jf. § 7-2 [første-andre](#) ledd.

(3) Bestått/ikke-bestått kan brukes for inntil én fjerdedel av antall studiepoeng for studieprogrammet. Valgt karaktersystem skal fremgå av emneplanen. For rammeplanstyrte utdanninger [og doktorgradsutdanningene](#) kan denne bestemmelsen måtte fravikes, jf. § 1-1 annet [og tredje](#) ledd. [Skrive noe om hvorfor dette nå er en hovedregel og ikke et absolutt minimumskrav](#),

(5) Deleksamener som inngår i samlet karakter, utløser studiepoeng først når samtlige deleksamener i emnet er bestått.

Kapittel 7. Eksamen

§ 7-1 Vilkår for å avlegge eksamen

(1) Vilkår for å avlegge eksamen skal fremgå av emneplanen. Det kan stilles krav i emneplanen om at faglige arbeidskrav, obligatoriske aktiviteter og tilstedeværelseobligatoriske aktiviteter må være godkjent før studenten kan avlegge eksamen og fortsette studiet. Tilsvarende kan det stilles krav i studie- eller emneplanen om at bestemte eksamener skal være bestått, eller et minimum antall studiepoeng er avlagt, før studenten kan melde seg til undervisning/eksamen i ett eller flere andre emner, eller fortsette studiet.

(2) Studenter som innen fristen ikke har betalt semesteravgift etter forskrift om studentsamskipnader § 17 eller annen avgift fastsatt i samsvar med forskrift om egenbetaling ved universiteter og høyskoler har ikke rett til å avlegge eksamen.

Merknad til § 7-1 Vilkår for å avlegge eksamen

(1) Godkjente arbeidskrav-obligatoriske aktiviteter skal foreligge to uker før eksamensdato. Studenten skal i rimelig tid og senest innen én uke før eksamen få informasjon hvis obligatoriske arbeidskrav eller obligatoriske aktiviteter/tilstedeværelseaktiviteter ikke er godkjent. Resultatet kunngjøres for studentene i StudentWeb.

Det må fremgå av studie- og emneplanen om konsekvensvirkningen etter første ledd andre punktum er at studenten ikke får anledning til å delta i undervisningen, eller om studenten får anledning til å delta i undervisningen, men ikke kan melde seg opp til eksamen.

(2) Bestemmelsen omfatter betalingsstudier.

[Forskrift om studentsamskipnader](#)

§ 7-2 Obligatoriske aktiviteter

(1) Dersom det stilles krav om obligatoriske aktiviteter som skal være gjennomført og godkjent for at studenten kan gå opp til eksamen og/eller fortsette studiet, skal dette fremgå av emneplanen. En obligatorisk aktivitet gis for å fremme studentenes progresjon og utvikling, og må gi de kunnskaper, ferdigheter og generell kompetanse som er nødvendig for å oppnå læringsutbyttene.

(2) Obligatoriske aktiviteter vurderes som godkjent eller ikke godkjent. Det er ikke klagerett på vurderingen av ikke godkjente obligatoriske aktiviteter. Det kan fattes vedtak om tap av eksamensrett dersom studenten ikke har fått godkjent obligatoriske aktiviteter.

(3) En student som ikke får en obligatorisk aktivitet godkjent har som hovedregel rett til et nytt forsøk. Dette gjelder ikke for obligatoriske aktiviteter som krever tilstedeværelse eller deltakelse som gjennomføres kun én gang.

(4) Ved dokumentert sykdom og i andre særlige tilfeller, kan fakultetet der hvor dette er faglig forsvarlig og praktisk mulig, gi et nytt forsøk eller fritak fra obligatorisk aktivitet. Det er normalt en forutsetning at studenten utfører andre aktiviteter som fastsettes av fakultetet og som vurderes til godkjent.

(5) Godkjente obligatoriske aktiviteter i et emne gjelder inntil det blir gjort større endringer i emnets innhold eller det fremkommer tydelig i emneplanen hvor lenge den godkjente obligatoriske aktiviteten kan anses som gyldig.

Merknad til § 7-2 Obligatoriske aktiviteter

(1) Med obligatoriske aktiviteter menes både obligatoriske arbeidskrav og obligatorisk deltakelse i aktiviteter. Eksempler er obligatoriske innleveringer, prøver, labrapport, prosjektarbeid, veiledning, fremmøte/deltakelse i forelesninger, undervisning og samlinger, laboratoriearbeid, ferdighetstrening, praktiske øvelser, kliniske studier, kurs, seminarer og samlinger, feltarbeid, ekskursjoner eller andre obligatoriske krav som inngår i et emne.

Formålet med eventuelle krav om obligatoriske aktiviteter kan være å sikre at studenten er tilstrekkelig faglig kvalifisert, og for obligatoriske aktiviteter skal å bidra til progresjon i studiet eller som hjelp for å oppnå et bestemt læringsbytte, eller at studentenes oppmøte og deltakelse gjennom samarbeid og diskusjoner er viktig for å ivareta studiekvaliteten for hele studentgruppen.

(2) Obligatoriske aktiviteter er satt som vilkår for å ha rett til å avlegge eksamen, delta i praksis eller lignende, uten at resultatet inngår i beregningsgrunnlaget for karakterfastsettelsen.

Vurderingen av obligatoriske aktiviteter er i utgangspunktet individuell, også ved gruppegjennomføringer, med mindre annet er angitt i emneplanen.

Dersom obligatoriske aktiviteter ikke er godkjent før eksamensgjennomføringen skal fakultetet fatte vedtak om tap av eksamensrett, jf. forskriften § 7-1 første ledd, og studenten må vente til neste ordinære eksamensgjennomføring. Det forutsettes at de obligatoriske aktivitetene er må ferdigstilles og være godkjente før eksamen kan avlegges ved neste ordinære eksamensavvikling. Studenter som mister retten til å avlegge eksamen må selv melde seg opp på nytt i emnet. Studenten følger den til enhver tid gjeldende emneplanen. Vedtak om tap av eksamensrett kan påklages som enkeltvedtak etter forvaltningsloven § 28.

(3) Studenten skal som hovedregel gis anledning til ett nytt forsøk før eksamen dersom det obligatoriske arbeidet ikke blir godkjent ved første forsøk. To forsøk gis kun for obligatoriske arbeider som i sin form kan gjennomføres to ganger. Krav til tilstedeværelse og deltakelse i aktiviteter som gjennomføres kun én gang, vil i sin naturlige form ikke kunne gis to forsøk.

Der hvor retten til å gå opp til eksamen knytter seg til et gitt antall godkjente arbeidskrav (f.eks. at 4 av 5 arbeidskrav må være godkjent) tas det først stilling til om studenten har rett til å ta eksamen når alle arbeidskravene er gjennomført. Dersom ett eller flere av disse arbeidskravene ikke blir godkjent, skal studenten gis anledning til et nytt forsøk til å få arbeidskravene godkjent før eksamensgjennomføringen.

Studenter som ikke har gjennomført obligatorisk aktivitet innen opprinnelig frist, og som ikke har gyldig fravær, får normalt ikke adgang til et nytt forsøk før eksamensgjennomføringen. Det skal særskilte grunner til for å innvilge et nytt forsøk ved slike tilfeller. Neste mulighet for å gjennomføre ikke godkjente obligatoriske aktiviteter er normalt neste gang det aktuelle emnet tilbys. Dersom det foreligger faglige gode grunner, f.eks. progresjonskrav for det videre studieløpet, kan fakultetet beslutte å gjennomføre ytterligere forsøk.

Fritak fra arbeidskrav gis som hovedregel bare dersom studenten kan dokumentere tilsvarende kunnskaper og/eller ferdigheter. Unntaket i siste setning skal forstås som en snever unntaksbestemmelse, forbeholdt helt spesielle tilfeller knyttet til sykdom eller andre særlige tilfeller, og studentens faktiske forutsetning anledning til å gjennomføre den alternative aktiviteten.

(4) Dette gjelder ut over retten til nytt forsøk etter tredje ledd, uavhengig av til hvilket forsøk det foreligger gyldig fravær. Gyldig fravær skal dokumenteres, og kan omfatte sykdom, ulykke eller dødsfall i nærmeste familie, deltagelse i lovpålagte råd, utvalg og nemnder og pliktig militærtjeneste, jf. § 4-3. Listen er ikke uttømmende. Fakultetet kan etter søknad også innvilge utsatt innleveringsfrist

på dette grunnlaget, dersom den obligatoriske aktiviteten er av en slik art at dette er gjennomførbart. I vurderingen må det også tas hensyn til om en utsettelse kan påvirke andre studenter læringsprosesser.

(5) Dersom studenten utsetter eksamen i et emne eller avlegger eksamen på nytt på et senere tidspunkt, kan emneansvarlig foreta en faglig vurdering av om tidligere godkjente obligatoriske aktiviteter fortsatt gjelder eller om studenten må ta obligatoriske krav i emnet på nytt. Studenten er selv ansvarlig for å kontrollere at tidligere godkjente obligatoriske aktiviteter fortsatt gjelder.

Rutine om obligatoriske aktiviteter (når den er på plass)

§ 7-2 Arbeidskrav

(1) Det kan i emneplanen stilles krav om at obligatoriske arbeider må være godkjent for å kunne avlegge eksamen og/eller fortsette studiet. Arbeidskrav vurderes som godkjent eller ikke godkjent.

(2) Ved dokumentert sykdom og i andre særlige tilfeller, kan fakultetet der hvor dette er faglig forsvarlig, gi fritak fra arbeidskrav. Det er normalt en forutsetning at studenten utfører andre aktiviteter som fastsettes av fakultetet og som vurderes til godkjent.

(3) Dersom en student ikke får et arbeidskrav godkjent, og dette er satt som krav før studenten kan avlegge eksamen, skal studenten som hovedregel gis anledning til ett nytt forsøk. Dersom studentens faglige prestasjon blir vurdert, har studenten klagerett etter andre forsøk dersom arbeidskravet ikke blir godkjent.

(4) En student som på grunn av gyldig fravær ikke gjennomfører arbeidskravet har som hovedregel rett til å få et nytt forsøk.

Merknad til § 7-2 Arbeidskrav

(1) Med arbeidskrav menes all form for prøving som er satt som vilkår for å ha rett til å avlegge eksamen, delta i praksis eller lignende, men der resultatet ikke inngår i beregningsgrunnlaget for karakterfastsettelsen. Eksempler er obligatoriske innleveringer, prøver, labrapport, prosjektarbeid eller andre obligatoriske krav som inngår i et emne.

Arbeidskrav gis for å fremme studentenes progresjon og utvikling. Vurdering av arbeidskrav er i utgangspunktet individuell, også ved gruppegjennomføringer, med mindre annet er angitt i emneplanen.

(2) Fritak fra arbeidskrav gis som hovedregel bare dersom studenten kan dokumentere tilsvarende kunnskaper og/eller ferdigheter. Unntaket i siste setning skal forstås som en snever unntaksbestemmelse, forbeholdt helt spesielle tilfeller knyttet til sykdom eller andre særlige tilfeller, og studentens faktiske anledning til å gjennomføre den alternative aktiviteten.

(3) Et arbeidskrav som innebærer en faglig prøving av det studenten leverer, altså studentens faglige prestasjon, og hvor arbeidskravet er satt som vilkår for å fremstille seg til eksamen, gir studenten rett til å klage dersom arbeidskravet ikke blir godkjent. Dersom godkjenning av arbeidskravet kun gjelder hvorvidt dette er levert eller ikke, vil det ikke være klagerett på et ikke godkjent arbeidskrav.

Klagerett inntreer etter at andre forsøk på arbeidskrav er vurdert. Studenten har to forsøk på å oppnå godkjent arbeidskrav før den gjeldende eksamen. Først når arbeidskravet etter andre forsøk er vurdert til ikke godkjent utløses klageretten.

Tilsvarende gjelder også for arbeidskrav i forbindelse med gradsoppgaver.

(4) Dette gjelder ut over retten til nytt forsøk etter tredje ledd, uavhengig av til hvilket forsøk det foreligger gyldig fravær. Gyldig fravær skal dokumenteres, og kan omfatte sykdom, ulykke eller dødsfall i nærmeste familie, deltagelse i lovpålagte råd, utvalg og nemnder og pliktig militærtjeneste, jf. § 4-3. Listen er ikke uttømmende.

Rutine for arbeidskrav og obligatorisk aktivitet/tilstedeværelse

§ 7-3 Obligatorisk aktivitet og krav til tilstedeværelse

(1) Krav til tilstedeværelse ved obligatorisk undervisning, obligatorisk aktivitet og obligatoriske samlinger skal fremgå av studie- eller emneplan.

(2) Ved dokumentert sykdom og i andre særlige tilfeller kan fakultetet, dersom det er faglig forsvarlig, gi fritak fra obligatoriske aktiviteter og krav om tilstedeværelse.

Merknad til § 7-3 Obligatorisk aktivitet og krav til tilstedeværelse

(1) Obligatorisk aktivitet innebærer ikke en vurdering, men er et krav til oppmøte eller deltagelse.

Undervisningsplaner og/eller semesterplaner for det enkelte studieår viser når studentene skal delta på studiesamling.

(2) Dersom studenten ikke har oppfylt kravene til obligatorisk aktivitet eller tilstedeværelse kan fakultetet vurdere om studenten likevel kan gis anledning til å delta på tilsvarende aktiviteter/samling(er) for å få adgang til å avlegge eksamen.

Rutine for arbeidskrav og obligatorisk aktivitet/tilstedeværelse

§ 7-34 Rett til å avlegge eksamen som privatist

(1) Personer som oppfyller opptakskravene og andre vilkår for å avlegge eksamen, men som ikke er innvilget opptak, kan søke om adgang til å avlegge eksamen i et emne som privatist.

(2) Privatister har ikke adgang til å avlegge eksamen i emner som har arbeidskrav, krav til obligatorisk aktivitet eller deltagelse, praksis eller i emner hvor eksamensforsøkene er brukt opp.

(3) Studenter som er utestengt fra universitetet i henhold universitets- og høyskoleloven § 4-8 har ikke adgang til å avlegge eksamen som privatist i utestengingsperioden.

Merknad til § 7-34 Rett til å avlegge eksamen som privatist

(1) Privatistenes rettigheter begrenser seg til adgang til å delta i offentlige forelesninger, og til å avlegge eksamen. For å kunne avlegge eksamen må privatisten ha studiekompetanse for emnet og oppfylle eventuelle, spesielle opptakskrav og forkunnskapskrav.

(2) Privatister har som hovedregel ikke adgang til å avlegge eksamen i emner som inngår i oppdragsfinansierte studier eller studier med egenbetaling.

Egenbetalingsforskriften

§ 7-45 Eksamensavgift for privatister

Rektor kan fastsette at de som ikke er tatt opp som studenter til et emne, skal betale avgift i tillegg til semesteravgiften som skal dekke universitetets merutgifter ved eksamen, jf. forskrift om egenbetaling ved universiteter og høyskoler § 2-1 første ledd.

Merknader til § 7-45 Eksamensavgift for privatister

Eksamensavgiften beregnes per enkelteksamen, uavhengig av om studenten avlegger flere eksamener i samme semester.

Studiepoeng per eksamen	Eksamensavgift
0 – 14	Kr. 3000
15 – 29	Kr. 4000
30 og over	Kr. 5000
Eksamen som omfatter	Kr. 6000

hjemmeoppgaver, produktvurdering og lignende.

§ 7-45 a Eksamensavgift på studiepoenggivende betalingsstudier

Fakultetet kan fastsette en eksamensavgift for eksamensforsøk ut over første ordinære eksamensforsøk, for studenter som er tatt opp til utdanning etter forskrift om egenbetaling ved universiteter og høyskoler kapittel 3.

Merknader til § 7-45 a Eksamensavgift på studiepoenggivende betalingsstudier

Bestemmelsen gjelder studenter som er tatt opp til enkeltemner og videreutdanning med studieavgift. Dette må fremkomme av emneplanen. Studieavgiften omfatter bl.a. avleggelse av første forsøk på ordinær eksamen. Ved ytterligere forsøk fastsettes det en eksamensavgift. Studenter som har gyldig fravær ved første ordinære eksamen, vil få anledning til å ta ny eksamen uten å bli fakturert for dette.

Eksamensavgiften beregnes per enkelteksamen, uavhengig av om studenten avlegger flere eksamener i samme semester.

Studiepoeng per eksamen	Eksamensavgift
0 – 14	Kr. 3000
15 – 29	Kr. 4000
30 og over	Kr. 5000
Eksamen som omfatter hjemmeoppgaver, produktvurdering og lignende.	Kr. 6000

§ 7-56 Oppmelding til eksamen

- (1) Studenten har frist for oppmelding til eksamen innen 1. september for høstsemesteret og 1. februar for vårsemesteret.
- (2) Oppmeldingsfrist til ny eller utsatt-konteeksamen etter § 7-112, er fire uker før eksamensdato hvis ikke annet er oppgitt.
- (3) Studenten er selv ansvarlig for å kontrollere i StudentWeb at oppmeldingen til eksamen er korrekt.

Merknad til § 7-56 Oppmelding til eksamen

- (1) Oppmelding til eksamen gjøres i Studentweb.
- (2) Oppmeldingsfrist for ny eksamen skal kunngjøres i Studentweb i god tid. Endelig eksamensdato fastsettes etter oppmeldingsfristen for å unngå kollisjon med andre eksamener. Fristen kan avvike for EVU-tilbud.

§ 7-67 Avmelding fra eksamen

- (1) Studenten kan melde seg av eksamen i et emne innen kunngjort avmeldingsfrist, eller senest to uker før eksamensdato.
- (2) For bachelor- og masteroppgaver er avmeldingsfristen fire uker hvis ikke annet er fastsatt i emneplanen. Studenten må informere fakultetet skriftlig om avmeldingen.
- (3) Det kan i særlige tilfeller innvilges adgang til avmelding også etter fristene som angitt i første og annet ledd.

Merknad til § 7-67 Avmelding fra eksamen

Avmelding foretas som hovedregel i StudentWeb.

(1) Avmeldingsfristen gjelder alle eksamensformer, inkludert praksis, som ikke er særskilt regulert i andre ledd.

(2) Antall veiledningstimer som er mottatt frem til studenten foretar avmelding skal noteres. Merk at dersom studenten melder seg av eksamen, kan studenten risikere å miste studieretten sin med grunnlag i for lav studiepoengproduksjon, jf. § 4-2. Studenten bør i disse tilfellene derfor vurdere å samtidig søke om permisjon/reduert studieprogresjon.

(3) Særlige tilfeller kan være omstendigheter som er utenfor studentens kontroll, som dokumentert sykdom, pliktig militærtjeneste eller annet. Unntaksadgangen skal ta hensyn til situasjoner før eksamensavviklingen som ikke er omfattet av retten til å få ny eksamen, jf. § 7-12.

§ 7-78 Tidspunkt for eksamen

(1) Eksamensdato kunngjøres i StudentWeb.

(2) Oversikt over eksamensdatoer ved ordinær eksamen skal normalt foreligge ved semesterstart, og senest 1. oktober og 1. mars.

(3) Eksamen avholdes som hovedregel i det semesteret undervisningen i emnet avsluttes, og innenfor rammene av akademisk kalender.

Merknad til § 7-78 Tidspunkt for eksamen

(2) Tidspunkt for ordinære eksamener til emner som inngår i et studieprogram skal ikke kollidere. Dette kravet gjelder ikke for kontinuasjonseksamener. For EVU-tilbud kan dette avvike.

Alternativ 1:

§ 7-8 Eksamensforsøk

(1) Studenten har to forsøk på bacheloroppgave, masteroppgave og andre større prosjektarbeider. Antall forsøk i praksis følger av § 5-5.

(2) Når en student har bestått emnet, kan studenten få to nye forsøk til å forbedre karakter. Beste karakter teller. Det kan stilles krav om at studenten må følge undervisningsopplegget og gjennomføre eventuelle obligatoriske aktiviteter etter § 7-1 på nytt.

(3) Med tellende forsøk menes at studenten:

- a. har bestått eksamen
- b. trekker seg etter avmeldingsfristens utløp eller under eksamen
- c. ikke møter til eksamen
- d. ikke leverer skriftlig eksamen innen oppgitt frist
- e. ikke leverer bachelor- eller masteroppgave innen ordinær eller utsatt frist
- f. får karakteren F/«ikke bestått»
- g. får eksamen annullert på grunn av fusk eller forsøk på fusk

(4) Fakultetet kan i emneplanen angi vilkår for å innvilge utsatt innleveringsfrist for gradsoppgave.

Alternativ 2:

§ 7-89 Antall eksamensforsøk

(1) En student kan avlegge eksamen i det samme emnet inntil tre ganger. Eksamensforsøk i praksis følger av § 5-5.

(2) Dersom en student har brukt opp eksamensforsøkene uten bestått resultat, mister studenten eksamensretten i emnet i ett år. Studenten må selv aktivere eksamensretten ved søknad til fakultetet etter ett år. Studenten får da eksamensrett i emnet i tråd med første ledd. Det kan stilles krav om at studenten må følge undervisningsopplegget og gjennomføre eventuelle obligatoriske aktiviteter etter § 7-1 på nytt. Dersom studenten har brukt opp eksamensforsøkene for andre gang, mister studenten studieretten etter § 4-5. Etter skriftlig begrunnet søknad, kan det i særlige tilfeller gis dispensasjon for et fjerde eksamensforsøk. De forhold som legges til grunn må ha vært til stede ved, eller umiddelbart før eksamenstidspunktet, og studenten må ha hatt rimelig grunn for ikke å ha benyttet seg av muligheten for avmelding eller legeattest for gyldig fravær ved tredje eksamensforsøk.

(3) Studenter som har studierett kan unntaksvis søke om et femte eksamensforsøk i obligatoriske emner som er en del av et studieprogram som ikke tilbys ved andre utdanningsinstitusjoner.

(34) Ved flere forsøk til eksamen teller beste karakter.

(45) Med tellende forsøk menes at studenten:

- a. har bestått eksamen
- b. trekker seg etter avmeldingsfristens utløp eller under eksamen
- c. ikke møter til eksamen
- d. ikke leverer skriftlig eksamen innen oppgitt frist
- e. ikke leverer bachelor- eller masteroppgave innen ordinær eller utsatt frist
- f. får karakteren F/«ikke bestått»
- g. får eksamen annullert på grunn av fusk eller forsøk på fusk

(56) Fakultetet kan i emneplanen angi vilkår for å innvilge utsatt innleveringsfrist for gradsoppgave.

(67) Bacheloroppgave, masteroppgave og andre større prosjektarbeider kan gjentas bare én gang i ny eller omarbeidet form.

(8) Studenten kan levere ny eller omarbeidet masteroppgave én gang dersom masteroppgaven er vurdert til karakteren F. Det er ikke adgang til å få vurdert ny eller omarbeidet masteroppgave i samme studieprogram når masteroppgaven er vurdert med karakteren A til E.

Merknad til § 7-89 Antall ~~e~~ Eksamensforsøk

(1) Begrensningen i antall eksamensforsøk gjelder totalt for et emne, også dersom emnet har skiftet emnekode, inngår med ulik kode i flere studieprogrammer eller inngår i ny form i et studieprogram i tilknytning til en overgangsordning. Antall eksamensforsøk gjelder uavhengig av om emnet er betalings- eller bevilgningsfinansiert.

(2) Søknaden skal dokumenteres når dette er relevant. Dette beror på en helhetlig, skjønnsmessig vurdering hvor det blant annet kan vektlegges hvor langt i studieløpet studenten har kommet og studentens eksamenshistorikk (for eksempel flere «ikke møtt» til eksamen). Studenter som har bestått resultat etter tre eksamensforsøk, vil som hovedregel ikke få innvilget et fjerde eksamensforsøk.

(3) Adgangen til å innvilge et femte eksamensforsøk er snever, og gis kun i tilfeller hvor emnet er obligatorisk for å kunne fullføre graden i en utdanning det ikke finnes tilsvarende av andre steder i

Commented [AR2]: Merknadsteksten endres i tråd med det alternativet som velges.

Norge. Dette vil være tilfelle der andre emner ikke kan faglig godkjennes av USN, og innpasses i utdanningsplanen, slik tilfellet i hovedsak vil være for emner innenfor optometri og enkelte maritime utdanninger.

(4) Dette gjelder også ved andre forsøk på bacheloroppgave.

(6) Fakultetet kan i emneplanen angi om studenten må gi begrunnet og dokumentert søknad om utsettelse, søknadsfrist, samt hvor lang utsettelse studenten kan få innvilget. Studieveiledere og eksamenskontoret må involveres ved utsettelse og avmelding for å sikre videre oppfølging av eksamen, rettighetstilgang og avsluttende studieløp.

(7) Det er ikke et krav om at studenten må ha strøket ~~på bacheloroppgaven~~ for å kunne innlevere på ny, ~~som ved masteroppgaver etter sjettede ledd~~.

Se § 2-2 annet ledd hva gjelder kravene til bacheloroppgave og annet selvstendig arbeid (herunder større prosjektarbeid).

~~(7) og (8)~~ At oppgaven skal være omarbeidet, innebærer at oppgaven må endres betydelig for at den skal kunne leveres på nytt. Det er ikke tilstrekkelig bare å gjøre mindre endringer i layout og oppsett. Ved omarbeidet oppgave, må endringene også være vesentlige i det faglige innholdet, men må være av en slik art at oppgaven fortsatt er innenfor godkjent problemstilling/prosjektbeskrivelse. Dersom oppgaven vurderes som tilstrekkelig faglig omarbeidet, vil ny sensur kunne gjennomføres. I motsatt fall blir oppgaven ansett som ikke levert innen oppgitt frist. I disse tilfellene må det fattes et avvisningsvedtak, som kan påklages. Ny bachelor- eller masteroppgave kan også være innenfor ny problemstilling/prosjektbeskrivelse. Det kan benyttes samme sensorkommisjon ved sensur.

Det kan gis ekstra veiledning ved omarbeiding av oppgaven. Denne veiledningen bør ikke overstige mer enn ti prosent av det opprinnelige timetall med veiledning.

Det bør legges til rette for at studentene skal kunne levere oppgaven etter femte og sjettede ledd i påfølgende semester.

Det kan ikke søkes om et tredje eksamensforsøk for bachelor- eller masteroppgaven.

Dersom det er fastsatt i emneplanen at det skal gjennomføres muntlig høring før endelig karakter fastsettes, må studenten gjennomføre begge elementene for at det kan gis karakter. Dersom studenten ikke møter til den muntlige høringen, vil konsekvensen være at studenten formelt ikke har gjennomført eksamen. Studenten vil da bli registrert med «ikke møtt», og får ikke sensurvedtak/karakter F. Dette får betydning for masterstudenter, som må ha et formelt sensurvedtak F, for å få rett til ny innlevering etter åttende ledd. Studenter som ikke møter til del 2, altså muntlig høring, vil heller ikke få anledning til å klage på karakter på den skriftlige delen etter uhl. § 5-3, da det ikke foreligger et formelt sensurvedtak å påklage.

~~(8) Det gis ikke et nytt forsøk på masteroppgaven dersom studenten har fått oppgaven annullert som følge av fusk, jf. femte ledd bokstav g. Det gis heller ikke anledning til nytt forsøk dersom man ikke har levert oppgaven til avtalt frist.~~

§ 7-910 Digital eksamen

(1) Universitetet avholder som hovedregel eksamen ved bruk av digital eksamensplattform. Studenten er selv ansvarlig for å sette seg inn i hvordan denne brukes.

(2) Ved skriftlig digital eksamen med tilsyn pålegges studenten å ha med eget digitalt utstyr, herunder bærbar datamaskin, jf. § 3-68. Studentens pc må være kompatibel med den digitale eksamensplattformen.

(3) Studenten er selv ansvarlig for at PC eller annet digitalt utstyr er klargjort i god tid før eksamensstart. Hvis ikke kan studenten miste retten til å gjennomføre eksamen.

(4) Studenten er selv ansvarlig for at det leveres inn riktig versjon av eksamensbesvarelsen inklusive alle vedlegg i den digitale eksamensplattformen.

Merknad til § 7-910 Digital eksamen

(2) Digital eksamen gjennomføres på studentens egen, bærbare datamaskin, jf. egenbetalingsforskriften § 3-3 tredje ledd.

(3) Studenten skal være på plass i eksamenslokalet og innlogget i det digitale eksamensverktøyet senest 30 minutter før eksamen starter for å sikre at utstyret er klargjort før eksamensoppstart. Det kan for enkelte emner stilles krav om tidligere fremmøte. Dersom studenten ikke er innlogget i det digitale eksamensverktøyet senest 30 minutter før eksamen starter, kan studenten miste retten til å gjennomføre eksamen. Dette medfører at ett av eksamensforsøkene er brukt opp. Ved uforutsette, tekniske problemer vil studenter som har møtt senest 30 minutter før eksamensstart få hjelp av IT-support.

(4) Hele besvarelsen må leveres digitalt. Besvarelser som er innlevert før fristen kan normalt endres frem til innleveringsfristen.

Ved digital eksamensinnlevering i gruppe godkjenner gruppedeltakerne at en av gruppens medlemmer leverer eksamensbesvarelsen på vegne av hele gruppen. Denne godkjenningen gjelder også for avgjørelsen om publisering av masteroppgaver og utvalgte bacheloroppgaver i USN Open Archive (USNs vitenarkiv). Gruppedeltagerne kan be om tilbaketrekking av oppgaven fra USN Open Archive ved å kontakte USNs bibliotek.

Klausulerte masteroppgaver publiseres eventuelt etter frigjørings tidspunkt.

[Egenbetalingsforskriften](#)

§ 7-101 Ordinær eksamen

(1) Ordinær eksamen gjennomføres i det semesteret som er angitt i emneplanen. Innenfor samme eksamensperiode skal det normalt arrangeres kun én ordinær eksamen i samme emne.

(2) Ved innlevering av eksamen kan det innvilges inntil 48 timers utsettelse, dersom studenten umiddelbart ved skriftlig legeerklæring eller annen etterprøvable dokumentasjon kan dokumentere at forsinkelsen skyldes egen akutt sykdom eller ulykke. Tilsvarende gjelder ved sykdom, dødsfall, ulykke eller lignende i nær familie, eller andre forhold som er utenfor studentens kontroll. I særlige tilfeller kan det innvilges lengre frist enn 48 timer.

Merknad til § 7-101 Ordinær eksamen

(1) Studenter som ønsker å forbedre karakter, men ikke har strøket, må melde seg opp til neste ordinære eksamen i emnet.

(2) Søknad om utsatt innlevering sendes seksjon for eksamen. Andre regler kan være gitt for videreutdanninger.

Utsettelse av innlevering av hjemmeeksamen i inntil 48 timer inkluderer helg/helligdager.

Unntaket i siste setning skal forstås som en snever unntaksbestemmelse og fastsettes etter en skjønnsmessig vurdering. Det skal som hovedregel ikke gis en utsettelse som overstiger den aktuelle eksamens varighet.

§ 7-112 Ny-Konteeksamen

(1) ~~(4)~~ Dersom det er studenter som har resultat F/ikke bestått eller gyldig fravær ved ordinær eksamen, arrangeres det som hovedregel konteeksamen påfølgende semester. For studenter som ikke besto ordinær eksamen eller som hadde gyldig fravær ved ordinær eksamen, arrangeres som hovedregel ny eksamen påfølgende semester.

(2) Når det blir arrangert konteeksamen for studenter etter første ledd, kan også øvrige studenter melde seg opp til konteeksamen.

(3) Innenfor samme studieår skal det som hovedregel arrangeres kun én ny-konteeksamen i samme emne. Ved studieprogrammer med progresjonsbestemmelser, eller for studenter i siste semester av studieprogrammet, kan studenten som hovedregel avlegge ny-konteeksamen innenfor samme semester, eller så tidlig som mulig i påfølgende semester.

(4) Som gyldig fravær regnes egen sykdom, eller alvorlig sykdom, dødsfall eller ulykke i nærmeste familie eller andre særlige grunner. Fravær som skyldes studentens egne handlinger, godkjennes ikke. Fravær som blir godkjent, teller ikke som eksamensforsøk, og registreres som «gyldig fravær».

(5) Studenter som ikke avlegger eksamen, må senest innen én uke etter eksamensdato eller fastsatt frist levere skriftlig dokumentasjon for gyldig fravær. Dokumentasjonen må angi eksamensdato, og skal som hovedregel være datert senest på eksamensdagen eller dato for innleveringsfrist.

(6) Studenter som møter, men som blir syke under eksamen, velger om de vil levere eller trekke besvarelsen. Ved levering vil besvarelsen sensureres. Når besvarelsen trekkes, må legeerklæring som angir fraværsgrunn leveres seksjon for eksamen innen én uke etter eksamensdato for å unngå bruk av et tellende eksamensforsøk. Legeerklæringen skal som hovedregel være utstedt på eksamensdagen.

(7) Dersom besvarelsen er levert til sensurering, kan ikke studenten etterpå påberope seg sykdom.

(8) Ny-Konteeksamen gjennomføres med samme emneplan som ved siste ordinære eksamen. Det er deretter studentens eget ansvar å kontrollere hvilken emneplan og pensum/litteraturliste som gjelder.

(9) Når et emne eller studieprogram tas ut av undervisningstilbudet, plikter universitetet å arrangere ny eksamen i påfølgende semester. Hvis det fremdeles gjenstår studenter som har karakteren F/«ikke bestått» eller gyldig fravær i et emne som har utgått, arrangeres ny eksamen en siste gang i derpå følgende semester.

Merknad til § 7-12 Ny Konteeksamen ved ikke bestått og gyldig fravær

(1) Bestemmelsen regulerer hva som utløser at konteeksamen blir satt opp i et emne. Konteeksamen settes opp i de tilfeller hvor en eller flere studenter har strøket eller hatt gyldig fravær på ordinæreksamen. gjelder for studenter som ikke besto eller hadde gyldig fravær ved ordinær eksamen, jf. § 7-11 første ledd. Bestemmelsen omfatter også gradsoppgaver. Studenter som ikke har møtt/levert vil som hovedregel ikke få tilgang til konte. Det kan likevel foretas en skjønnsmessig vurdering om rett til ny eksamen, i tilfeller hvor det har oppstått en situasjon utenfor studentens kontroll, f.eks. dokumentert brudd på nettilgang ved hjemmeeksamen.

(2) Når det blir arrangert ny konteeksamen for studenter etter første ledd, kan det også gis adgang til eksamen for andre studenter som ønsker det. Dette kan være studenter som ikke møtte/leverte eksamen, trakk seg før avmeldingsfristen, har fått annullert tidligere eksamen pga. fusk eller har bestått eksamen og ønsker å forbedre karakter. har tilrettelegging av studiesituasjonen etter § 4-3 og andre studenter med gyldig fravær eller ikke bestått fra tidligere eksamener. Følgende gir ikke tilgang til konte: Ikke møtt (herunder trekk etter frist og/eller trekk under eksamen), ikke oppmeldt til en ordinær eksamen (herunder trukket seg før avmeldingsfrist), annullert eksamen pga. fusk og ved forbedring av karakter.

Merk at studenten kan tape retten til ny konteeksamen dersom progresjonskravene etter § 4-2 tredje ledd ikke er oppfylt.

(32) Dette gjelder bare for studieprogrammets avsluttende emner i siste semester, og omfatter ikke eventuelle forsinkelser i emner fra første og andre studieår ("hengefag") "hengefag" som den enkelte student har. Emner i siste semester i et årsstudium er omfattet.

(43) Gyldig fravær som skyldes sykdom må dokumenteres fra autorisert helsepersonell.

(54) Dokumentasjon skal leveres Seksjon for eksamen på digitalt nettskjema.

(87) Det kan i emneplanen være særskilte krav for å avlegge ny konteeksamen. Det skal fremgå av emneplanen dersom ny konteeksamen i et emne unntaksvis skal gjennomføres med annen eksamensform enn ved ordinær eksamen, jf. § 6-1 sjetten ledd.

(98) Ved avvikling av siste gangs eksamen i påfølgende semester skal det legges til rette for at alle kvalifiserte studenter kan få melde seg opp til eksamen (både studenter som vil forbedre karakteren, studenter som har karakteren F/«ikke bestått», gyldig fravær, levert blankt, eller ikke møtt.)

Dersom det deretter gjenstår studenter som har karakteren F/«ikke bestått» eller gyldig fravær, skal det settes opp en siste kontinuasjonseksamen, men til denne avviklingen kan kun studenter med F/«ikke bestått», annullert eksamen og gyldig fravær melde seg opp.

Når et emne endrer emnekode og/eller emnenavn, men har det samme faglige innholdet og i all hovedsak det samme omfang som det opprinnelige emnet, anses ikke dette som et nytt emne, og det skal derfor ikke avvikles sistegangseksamener. Studenter som ikke har gyldig resultat i emnet, må i slike tilfeller melde seg opp til neste ordinære eksamen i dette emnet.

§ 7-12 Konteeksamen ved avvikling av et emne eller studieprogram

Når et emne eller studieprogram tas ut av undervisningstilbudet, plikter universitetet å arrangere ny konteeksamen i påfølgende semester. Hvis det fremdeles gjenstår studenter som har karakteren F/«ikke bestått» eller gyldig fravær i et emne som har utgått, arrangeres ny eksamen en siste gang i derpå følgende semester.

Merknad til § 7-12 Konteeksamen ved avvikling av et emne eller studieprogram

Ved avvikling av siste gangs eksamen i påfølgende semester skal det legges til rette for at alle kvalifiserte studenter kan få melde seg opp til eksamen (både studenter som vil forbedre karakteren, studenter som har karakteren F/«ikke bestått», gyldig fravær, levert blankt, eller ikke møtt.)

Dersom det deretter gjenstår studenter som har karakteren F/«ikke bestått» eller gyldig fravær, skal det settes opp en siste konteeksamen, men til denne avviklingen kan kun studenter med F/«ikke bestått», annullert eksamen og gyldig fravær melde seg opp.

Når et emne endrer emnekode og/eller emnenavn, men har det samme faglige innholdet og i all hovedsak det samme omfang som det opprinnelige emnet, anses ikke dette som et nytt emne, og det skal derfor ikke avvikles sistegangseksamener. Studenter som ikke har gyldig resultat i emnet, må i slike tilfeller melde seg opp til neste ordinære eksamen i dette emnet.

§ 7-13 Språk og målform

- (1) Eksamensoppgaven skal som hovedregel utformes og besvares på undervisningsspråket som fremgår av emneplanen. Dette gjelder for alle eksamensformer.
- (2) Eksamensoppgaven utformes på den eller de målformer som samsvarer med målformen til de oppmeldte studentene, jf. forskrift om målform i eksamensoppgåver.
- (3) Studenten kan søke om å få besvare eksamen eller andre skriftlige arbeider som inngår i vurderingsgrunnlaget på et annet språk enn undervisningsspråket. Søknad fremsettes på universitetets skjema for tilrettelegging innen fastsatt frist, jf. § 7-15. For bachelor- og masteroppgaver kan studenten avtale dette direkte med veileder.

Merknad til § 7-13 Språk og målform

- (1) Der undervisningen gis på engelsk eller annet fremmedspråk for at studentene skal utvikle evnen til å forstå og utøve faget i en internasjonal sammenheng, må undervisningen og eksamensoppgaven gis på engelsk eller det aktuelle fremmedspråket, selv om det ikke deltar fremmedspråklige studenter ved studieprogrammet. Det skal normalt ikke gis tillatelse til å besvare eksamensoppgaven på norsk i emner hvor undervisningsspråket er engelsk.
- (2) Universitetet kan gjøre unntak fra bestemmelsen etter reglene i forskrift om målform i eksamensoppgaver § 3 når:
  - a) alle studentene har samme målform
  - b) eksamensoppgavene er særlig omfattende
  - c) fagterminologi mangler eller er ukjent for studentene i en målform
  - d) andre særlige tilfeller i henhold til forskrift om målform i eksamensoppgaver § 3 annet ledd
- (3) På studier med norsk som undervisningsspråk gis det som hovedregel ikke tillatelse til å besvare eksamener på engelsk eller andre språk, med unntak for svensk eller dansk. Dersom spesielle faglige hensyn tilsier det, kan andre språk unntaksvis innvilges for enkeltksamener, forutsatt at det ikke er

til hinder for sensorer og eventuelle klagesensorer og ikke fører til ulik behandling av studentene og/eller gir enkeltstudenter en vesentlig fordel. Når det gjelder gradsoppgaver avtales dette direkte med veileder og er ikke nødvendig å søke om via nettskjema. Avtale om unntak om språk må formaliseres i veiledningsavtalen.

Forskrift om målformer i eksamensoppgåver

§ 7-14 Hjelpemidler ved skriftlig eksamen

- (1) Tillatte hjelpemidler skal opplyses om ved emnestart, i tilknytning til den enkelte eksamen, samt tydelig fremgå av emneplanen og eksamensoppgavens forside.
- (2) Studenten har selv ansvar for å ta med tillatte hjelpemidler til eksamen, samt gjøre seg kjent med hvordan disse virker.
- (3) Studenten plikter å gjøre alle hjelpemidler tilgjengelig for kontroll.
- (4) Ved digital eksamen gjennomføres eksamen normalt på studentens pc. Det er ikke tillatt å bruke elektronisk utstyr til kommunikasjon i eksamenslokalet eller med omverdenen.
- (5) Bruk eller besittelse av ulovlige hjelpemidler i forbindelse med gjennomføring av eksamen, betraktes som fusk eller forsøk på fusk, jf. § 8-58.

§ 7-15 Tilrettelegging ved eksamen

- (1) Studenter som ved spesialist- eller legeerklæring dokumenterer fysiske og/eller psykiske funksjonsnedsettelse, har rett til å få eksamen tilrettelagt så langt det er praktisk mulig.
- (2) Frist for å levere søknad om tilrettelegging ved eksamen er 15. september for høstsemesteret, og 15. februar for vårsemesteret. Universitetets skjema skal benyttes, og dokumentasjon kan ettersendes innen fire uker. Unntak fra fristen gjøres kun der det dokumenteres at behovet for tilrettelegging oppstår etter fristens utløp, eller ved andre særlige grunner.
- (3) Søknaden må inneholde relevant dokumentasjon fra sakkyndig, som for eksempel lege, psykolog, logoped eller annen spesialist. Det skal som hovedregel søkes for hvert studieår, med mindre behovet for tilrettelegging er varig. Dokumentasjonen må inneholde en beskrivelse av funksjonsnedsettelsen og behovet for tilrettelegging.
- (4) Tilretteleggingen skal oppveie for de ulemper funksjonsnedsettelsen gir ved eksamen. Tilretteleggingen skal ikke gi en fordel i forhold til medstudenter, og må ikke føre til en reduksjon av de faglige kravene som stilles for vurdering av oppnådd læringsutbytte. Tiltak som innvilges skal være tilstrekkelig, men vil ikke alltid være optimale ut fra studentens egne ønsker eller vurdering av behov.
- (5) Vedtak om og varigheten av individuell tilrettelegging ved eksamen fattes på bakgrunn av studentens søknad, vurdering av dokumentasjon fra sakkyndig, bestemmelser gitt i lov og forskrift, samt faglige hensyn. En diagnose gir ikke automatisk rett til tilrettelegging.

Merknad til § 7-15 Tilrettelegging ved eksamen

(1) Individuell tilrettelegging til eksamen skal ha som formål å oppveie de ulempene funksjonsnedsettelsen medfører for studenten i eksamenssituasjonen, samtidig som det i størst mulig grad skal sørges for at studentene prøves likt.

Tilretteleggingen skal som utgangspunkt tilpasses studentens behov og avhjelpe den ulempen som den dokumenterte tilstanden til studenten innebærer. Dette kan medføre individuelle forskjeller ut fra studentens behov og tilstand. Det kan gis tilrettelegging i form av utvidet eksamenstid, regulerbar stol, bruk av medbrakt spesialstol, pc, eget-rom med færre studenter og lignende. Der hvor det foreligger særlige tilfeller kan studenten etter søknad innvilges dispensasjon for å avlegge eksamen ved annet eksamenssted, jf. § 7-16 tredje ledd. Dette vurderes også som tilrettelegging ved eksamen.

Konsentrasjonsvansker og eksamensangst er tilstander som i seg selv ikke gir grunnlag for tilrettelegging. Unntak kan være at tilstanden er av så alvorlig karakter at den regnes som en funksjonsnedsettelse. Behovet må dokumenteres av lege/sakkyndig.

Endring av vurderingsform innvilges som hovedregel ikke. I godt dokumenterte tilfeller kan dette unntaksvis vurderes bare unntaksvis for enkeltksamener og ikke hele studieprogrammet, da vurderingsform må ses i sammenheng med læringsutbyttebeskrivelser og fagspesifikke krav.

Utydelig håndskrift, dårlige skriveferdigheter eller dårlige digitale ferdigheter gir som hovedregel ikke rett til tilrettelegging ved eksamen.

Allergi, astma, diabetes og/eller migrene gir som hovedregel ikke grunnlag for individuell tilrettelegging ved eksamen. Dersom studenten likevel kan dokumentere en tilstand som gir grunnlag for tilrettelegging, kan det innvilges ekstra tid til gjennomføringen, herunder f.eks. tid til medisiner og hvile.

Studenter som har annet morsmål enn norsk og som har bodd i Norge i mindre enn tre år kan søke om utvidet tid ved eksamen.

Det innvilges som hovedregel ikke utvidet tid ved hjemmeeksamen eller muntlig eksamen. Dersom det i særskilte tilfeller foreligger dokumentert behov for utvidet tid ved hjemmeeksamen, kan utvidet tid vurderes med inntil 25% av varigheten på eksamen, maksimalt inntil 48 timer.

Studenter som ønsker å amme under gjennomføring av skoleeksamen, og studenter som kan dokumentere andre, særlige behov, kan søke om å få utvidet eksamenstid. Utvidet eksamenstid tilsvarer et tillegg på 30 minutter ved skriftlig eksamen av tre og fire timers varighet, og én time ved skriftlige eksamen med varighet fem timer eller mer. Ved eksamen under tre timers varighet gis et tillegg i tid på 10 minutter per time. Det gis ikke tilleggstid for eksamen under tre timers varighet.

I særskilte, dokumenterte tilfeller kan det innvilges utvidet eksamenstid med inntil én time ved eksamen med varighet på fire timer eller mindre, og inntil to timer ved eksamen med varighet på fem og seks timer.

Det er ikke adgang til å bruke retteprogram ved eksamen i norsk eller andre språkfag. Studenter med annet morsmål enn norsk kan søke om å få benytte ordinær rettskrivningsordbok/synonymordbok eller tospråklig rettskrivningsordbok/synonymordbok ved skriftlig eksamen. Det forutsettes at ordboken kun inneholder rene ordforklaringer og ikke ytterligere beskrivelser.

(2) For studier med oppstart etter ordinær semesterstart kan det være satt andre frister, som f.eks. for enkelte videreutdanningstilbud.

Det må påregnes saksbehandlingstid før tilrettelegging kan iverksettes.

(3) Med relevant dokumentasjon menes dokumentasjon som understøtter grunnlaget for søknaden. Følgende punkter bør fremkomme av dokumentasjonen: Beskrivelse av sykdom/funksjonsnedsettelse/diagnose, funksjonsnedsettelsens varighet, om funksjonsnedsettelsen medfører spesielle problemer under eksamen – evt. hvilke tiltak som må til for at studenten skal kunne gjennomføre eksamen.

Dersom grunnlaget for søknaden krever dokumentasjon av nyere dato, kan dette kreves fremlagt. Se mer informasjon på USNs nettsider.

§ 7-16 Eksamenssted

(1) Eksamenssted for eksamen med tilsyn er som hovedregel universitetets lokaler ved det studiestedet studenten tilhører eller der undervisningen i emnet gjennomføres.

(2) Studenter som skal gjennomføre deler av studiet i utlandet, og som ønsker å avlegge eksamen i universitetets emner, må normalt gjøre dette mens de oppholder seg i Norge.

(3) Studenten kan i særlige tilfeller etter søknad innvilges dispensasjon for å avlegge eksamen ved annet eksamenssted enn der eksamen ordinært gjennomføres. Frist for å levere søknad er 15. oktober for høstsemesteret eller 15. mars for vårsemesteret. Universitetets digitale søknadsskjema skal benyttes. Søknad, med det eksterne eksamensstedets kontaktinformasjon, må være mottatt av innen 15. oktober eller 15. mars.

(4) Studenten Ved innvilgelse ilegges studenten en avgift etter gjeldende satser som dekker eventuelle, interne merkostnader, og må videre dekke eventuelle andre kostnader som det eksterne andre eksamensstedet krever. Studenten må selv inngå avtale med den eksterne utdanningsinstitusjonen.

(5) Studenter ved andre utdanningsinstitusjoner som ønsker å benytte universitetet som eksamenslokale, kan søke om å avlegge eksamen ved universitetet. Dersom dette innvilges, skal det i henhold til gjeldende satser betales et gebyravgift per eksamen per student, samt eventuelle kostnader godtgjørelse for eksamensvakt.

Merknad til § 7-16 Eksamenssted

(1) Når en student tar emner ved en annen campus enn det studiestedet som studenten normalt tilhører, skal studenten avlegge eksamen ved den campusen hvor undervisningen med tilhørende eksamen i emnet gjennomføres.

Unntak fra hovedregelen kan etter søknad innvilges der hvor dette er hensiktsmessig og forsvarlig lar seg gjennomføre. Blant annet ut fra studietilbudets karakter, som f.eks. studenter på USN Industrimaster.

Det innvilges som hovedregel ikke ekstern eksamen når studenten har mindre enn to timers reisevei mellom bolig og campus. Dette vurderes ut fra korteste reisetid med offentlig transport. Reisevei på mer enn to timer må dokumenteres. Dette gjelder også når det søkes om å gjennomføre eksamen på annet campus enn det campuset studenten skal ta eksamen ved..

(2) Dersom det innvilges å ta eksamen utenfor Norge, må eksamen gjennomføres i norsk tid for å sikre muligheten for eventuell support eller avklaringer under eksamen. Eventuelle it-tekniske

problemer må studenten selv håndtere. Kontaktperson på det eksterne eksamensstedet må kunne kommunisere på engelsk.

(3) Med annet eksamenssted menes normalt en annen høyskole, universitet, folkeuniversitet, ambassade eller annen utdanningsinstitusjon campus ved USN. I særskilte tilfeller kan det gis anledning til å gjennomføre eksamen ved videregående skole. Det kan ikke gjennomføres eksamen på egen arbeidsplass.

Dispensasjon for annet eksamenssted kan innvilges kun der hvor dette er praktisk mulig og forsvarlig lar seg gjennomføre.

Det innvilges som hovedregel ikke annet eksamenssted når studenten har mindre enn to timers reisevei mellom semesteradresse og campus. Dette vurderes ut fra korteste reisetid med offentlig transport. Reisevei på mer enn to timer må dokumenteres.

Søknad sendes til Seksjon for eksamen. Særlige tilfeller kan for eksempel være dokumentert behov for tilrettelegging etter § 7-15. For EVU-studier som har avvikende studiestart skal søknad om annet eksamenssted tilrettelegging sendes senest fire uker før eksamen.

Studenter som får innvilget annet eksamenssted ved ordinær eksamen får ikke automatisk innvilget annet eksamensted til kunteksamen. Ved eventuell kunteksamen må det søkes på nytt og betales avgift og eventuelle merkostnader som det andre eksamensstedet krever. Søknad om kunteksamen skal være mottatt senest 4 uker før eksamensdato.

(4) En student ved Universitetet i Sørøst-Norge USN som har fått innvilget å avlegge eksamen ved eksternt annet eksamenssted, må betale et gebyr på kr. 1000 avgift på kr. 1800 per eksamen. Dersom annet eksamenssted er en annen campus ved USN må studenten også betale eventuelle kostnader for ekstra eksamensvakt/eksamensvakter. Dette gjelder ikke for studenter som soner i fengsel under eksamensgjennomføringen, eller studenter som er innvilget dispensasjon for å avlegge eksamen ved annet eksamenssted som et tilretteleggingstiltak etter § 7-15. Avgift og eventuelle kostnader for eksamensvakt skal som hovedregel være betalt før eksamen på annet eksamenssted kan gjennomføres.

(5) Studenter ved andre utdanningsinstitusjoner som har fått innvilget å benytte Universitetet i Sørøst-Norge USN som eksamenslokale, betaler et gebyr på kr. 1500 en avgift på kr. 2500 per eksamen per student, samt eventuell e kostnader for eksamensvakt. Avgift og eventuelle kostnader for eksamensvakt skal som hovedregel være betalt før eksamen på annet eksamenssted kan gjennomføres. godtgjøring for eksamensvakt.

Kapittel 8. Sensur, ~~klage~~ og fusk

§ 8-1 Oppnevning av sensorer

(1) Fakultetet oppnevner og godkjenner sensorer.

(2) Ekstern sensor må ha minst én av følgende kvalifikasjoner:

- a. være ansatt på lektor- eller amanuensisnivå eller høyere nivå ved universitet, høyskole eller annen forskningsinstitusjon
- b. ha dokumentert, vitenskapelig kompetanse innen aktuelt fagområde som kvalifiserer for ansettelse som minimum lektor eller amanuensis ved universitet, høyskole eller annen forskningsinstitusjon
- c. ~~i særlig tilfelle~~ være kvalifisert innen emnet gjennom relevant yrkespraksis.

(3) Ekstern sensor kan ikke være tilsatt i hovedstilling eller bistilling ved universitetet eller ha vært tilsatt i slike stillinger det forrige studieåret. Ekstern sensor kan heller ikke ha hatt engasjement som timelærer i det aktuelle emnet for eksamenskullet i samme studieår som vurderingen finner sted.

Merknad til § 8-1 Oppnevning av sensorer

(1) Sensor ved ordinær eksamen sensurerer normalt også ved ny eksamen. I emner med ekstern sensur, skal emneansvarlig i samråd med fakultetet inngå avtale med ekstern sensor, fortrinnsvis både for ordinær sensur og ny eksamen. Det inngås egen avtale med nye sensorer for klagesensur. Avtalen må være inngått i god tid før eksamensdato.

(2) For maritime sertifikatutdanninger skal minst 25 prosent av de eksterne sensorene være tilsatt ved andre høyskoler/universiteter som har maritim utdanning.

(3) Ekstern sensor som har nær personlig relasjon til det aktuelle fagmiljøet ved USN, f.eks. ektefelle, bør ikke benyttes.

Bestemmelsen er ikke ment å omfatte eksterne som deltar i felles forskningsprosjekter med USN, for eksempel finansiert av Forskningsrådet, der hvor deltagelsen ikke medfører et tilsetningsforhold ved USN.

Andre punktum innebærer at ekstern sensor kan være timelærer/gjesteforeleser i andre emner ved USN enn i det aktuelle emnet vedkommende skal være ekstern sensor.

§ 8-2 Sensorordninger

(1) Det skal være ekstern sensur av vurderingen eller vurderingsordningen, jf. universitets- og høyskoleloven § 3-9 første ledd.

(2) Det skal benyttes to sensorer, hvorav minst én ekstern ved sensur av masteroppgaver, og ved ny sensurering etter universitets- og høyskoleloven §§ 5-2 og 5-3. Det skal være to sensorer ved sensur av bacheloroppgaver eller lignende selvstendig arbeid på lavere grad, eksamener som ikke er etterprøvbare, og eksamener som alene utgjør 15 studiepoeng eller mer. i følgende tilfeller:

- a. ved bedømmelse av bachelor- og masteroppgaver
- b. ved ny sensurering etter universitets- og høyskoleloven § 5-2 om klage ved formelle feil ved eksamen, og ved ny sensurering etter universitets- og høyskoleloven § 5-3 om klage over karakterfastsettelse
- c. ved sensur av fritt emne/spesialpensum
- d. ved første gangs sensur av nytt emne

(3) Ekstern sensor avgjør når det er uenighet mellom intern og ekstern sensor. Ved uenighet mellom to interne sensorer, oppnevnes en tredje, ekstern sensor som avgjør sensuren.

(4) Ved bedømmelse-sensur av muntlig eller praktisk eksamen og andre eksamener som etter sin art ikke lar seg etterprøve, skal det benyttes to sensorer.

(5) Rektor har fullmakt til å fastsette nærmere regler for sensorordningen.

Merknad til § 8-2 Sensorordningen

(1) Uhl. § 3-9 første ledd stiller krav om medvirkning fra ekstern sensor, enten ved vurdering av den enkelte besvarelse eller gjennom ekstern evaluering av vurderingsordningene. Systemet med ekstern evaluering av vurderingene eller vurderingsordningene skal også ivareta studentenes rettssikkerhet ved å sikre lik og upartisk bedømmelse av studentenes prestasjoner. Fakultetene bestemmer selv hvordan ekstern deltakelse skal foregå, enten ved den enkelte vurdering eller ved ekstern evaluering av vurderingsordningene.

Elementer i en ordning med ekstern deltakelse kan for eksempel være ekstern deltakelse ved oppgaveutforming og fastsetting av vurderingskriterier, sensorveiledning, ekstern stikkprøvekontroll av vurderinger foretatt av intern sensor, ekstern sensur av bestemte andeler av vurderingene som regnes inn i endelig karakter, og ekstern sensur av større skriftlige arbeider som prosjekter og porteføljer (Ot.prp. nr. 40 (2001-2002) pkt. 12.1.10, merknader til § 50 nr. 1, s. 53.).

(2) For de eksamener hvor det er krav om to sensorer hvor minst en er ekstern, betyr dette kravet medfører at begge sensorer ekstern-sensur skal sensurere hver enkelt besvarelse sammen med intern sensor. Det er ikke tilstrekkelig at ekstern sensor foretar f.eks. stikkprøvesensur.

(2) c) Et fritt emne er et eget emne med særskilt innhold som ikke er definert i emneporteføljen til studieprogrammet. Dette skal være vesentlig forskjellig fra eksisterende emner, og gis normalt til én eller en gruppe studenter som regel kun én gang. Spesialpensum er et emne som er knyttet til en masteroppgave (som regel av 60 stp.-omfang).

(3) Med henvisning til første punktum innebærer dette at det ikke skal oppnevnes en ny, ekstern sensor, men at den allerede oppnevnte eksterne sensorens vurdering blir lagt til grunn ved uenighet. Kun i tilfeller hvor det er uenighet mellom to interne sensorer, oppnevnes en tredje, ekstern sensor. I slike tilfeller er det den tredje, eksterne sensoren som fastsetter endelig sensurvedtak.

(4) Dette kravet er inntatt da den omhandler eksamener hvor det ikke foreligger klagerett. Det er i disse tilfellene valgfritt om det benyttes to interne sensorer, en intern og en ekstern sensor eller to eksterne sensorer.

(5) Denne bestemmelsen vil ivareta løpende endringer i universitets- og høyskoleloven, som for eksempel nasjonale regler og føringer om sensorordningen.

Commented [AR3]: Merknaden her blir skrevet etter høringen. Vi vil også tydeliggjøre krav til sensor når lovproposisjonen er vedtatt, med hensyn til deksamener på emner med 15 stp. eller mer.

§ 8-3 Sensur

(1) Innleverte besvarelser skal sensureres.

(2) Etter justerende muntlig eksamen for individuelle bachelor- og masteroppgaver kan emnekarakteren justeres med maksimalt én karakter. Ved gruppeoppgaver kan karakteren justeres med mer enn én karakter. Det kan settes krav om at både oppgaven og muntlig høring er bestått for å kunne få et samlet endelig bestått resultat både ved individuell og gruppeeksamen.

(3) Sensurfrist og sensur kunngjøres i StudentWeb. Studenten er selv ansvarlig for å gjøre seg kjent med kunngjøring av sensurfrist og sensur.

(4) Ved muntlig og praktisk eksamen, skal sensuren som hovedregel kunngjøres for studenten samme dag som eksamen er gjennomført.

(5) Sensur skal foreligge senest tre uker etter eksamensdato. Styret kan bestemme at sensurfristen skal forlenges når det foreligger særskilt grunn, jf. universitets- og høyskoleloven § 3-9 fjerde ledd.

(6) For masteroppgaver, og andre avhandlinger og tilsvarende større skriftlige arbeider på et omfang på 30 studiepoeng eller mer, skal sensuren foreligge senest seks uker etter innleveringsfristen.

[\(7\) Begrunnelse for sensur, samt klage på formelle feil og sensur reguleres i universitets- og høyskoleloven §§ 5-2 og 5-3, jf. § 3-9.](#)

Merknad til § 8-3 Sensur

(1) Det skal utarbeides skriftlig sensorveiledning ved alle eksamener, jf. uhl. § 3-9 annet ledd.

Sensuren er i utgangspunktet individuell, også ved gruppeeksamener, med mindre annet er angitt i emneplanen.

Ved mistanke om fusk kan normalt karakteren holdes tilbake inntil saken er avgjort i nemnda for studentsaker. I særskilte tilfeller kan studenten få opplyst om eksamen er bestått (uten formell kunngjøring av sensurvedtaket).

(2) Ved gruppeoppgaver, kan karakteren etter justerende muntlig eksamen justeres mer enn én karakter.

(4) I praksis vil dette bety at sensur kunngjøres i StudentWeb samme dag eller neste virkedag.

(5) Etter universitets- og høyskoleloven § 3-9 fjerde ledd skal sensur foreligge innen tre kalenderuker, uavhengig av antall virkedager i de aktuelle ukene. Dersom sensurfristen faller på en lørdag, helligdag eller dag som er likestilt med en helligdag, forlenges fristen til nærmeste virkedag, jf. forvaltningsloven § 41.

Unntak fra sensurfristen for den enkelte eksamen skal bare innvilges når det er tale om enkeltstående, uforutsette alvorlige situasjoner. Hvis slike situasjoner gjentar seg, må det gjøres en løpende vurdering for å hindre at dette skjer igjen. Terskelen for unntak begrunnet i for eksempel sensormangel må være svært høy, begrunnes og søkes om til universitetsstyret.

Sensorveiledningen skal gjøres tilgjengelig for studentene etter at karakterene er kunngjort.

(6) Dette betyr at en bacheloroppgave og andre skriftlige arbeider må være på minimum 30 studiepoeng for at sensurfristen utsettes til seks uker.

[\(7\) Krav om begrunnelse skal fremsettes i StudentWeb. Dersom en student avslår muntlig begrunnelse, regnes begrunnelsen som gitt. Ved digital eksamen anses begrunnelse som gitt når sensor deler sine kommentarer/bemerkning fra sensuren i det digitale eksamensverktøyet. Det forutsettes at sensor gir tilstrekkelige kommentarer/bemerkninger til at disse kan anses som en fullverdig begrunnelse.](#)

I begrunnelsen skal det gjøres rede for de generelle prinsippene som er lagt til grunn for bedømmelsen, og for bedømmelsen av studentens prestasjon. Sensorveiledning eller andre skriftlige retningslinjer for bedømmelsen skal være tilgjengelig for studenten etter at karakter er fastsatt. Begrunnelse for karakterfastsettelsen kan ikke påklages.

Klage på sensur

Dersom studenten har bedt om begrunnelse for karakter, er klagefristen tre uker fra den dato studenten har fått begrunnelse. Klage på sensur skal fremsettes i StudentWeb. Studenten kan be om begrunnelse på karakter som er oppnådd ved klagesensur. Dersom det fremmes klage over formelle feil og klage på karakterfastsettelse samtidig, bør klage over formelle feil avgjøres først. En slik klage kan medføre at sensurvedtaket oppheves.

Når karakteren er fastsatt på grunnlag av både skriftlig og muntlig vurdering og ny sensur av den skriftlige delen fraviker fra første sensur, skal det også avholdes ny, muntlig vurdering som del av klagesensuren. Dette gjelder både om endringen gjøres til gunst eller ugunst for studenten, både ved individuell og gruppeeksamen.

Ved gruppeeksamen er det individuell klagerett uavhengig om det er mulig å identifisere klagers bidrag eller ei. Hvis karakteren omgjøres etter klage, skal den nye karakteren kun gjelde for den eller de studentene som har klaget på karakteren. Dette innebærer at for den eller de studentene som ikke klager, vil karakteren gitt ved første sensur bli stående.

Hvis karakteren ved ny sensur avviker med to eller flere karakterer fra opprinnelig sensur, skal det foretas ytterligere en vurdering før endelig karakter fastsettes, jf. uhl. § 5-3 sjette ledd.

Rutine for ordning ved avvikende sensur etter klage på karakter

Klage på formelle feil

Skriftlig begrunnet klage over formelle feil fremsettes til seksjon for eksamen.

Seksjon for eksamen skal i samarbeid med fakultetet vurdere klage på formelle feil. Dersom klagen ikke tas til følge, eller kun delvis tas til følge, skal saken oversendes til sekretariatet for nemnda så snart den er ferdig saksforberedt, jf. forvaltningsloven § 33 fjerde ledd. Studenten informeres om at saken er sendt til endelig vurdering i nemnd for studentsaker, med en begrunnelse for hvorfor fakultetet mener det ikke foreligger formelle feil. Videre skal det opplyses om retten til å trekke klagen inntil det fattes vedtak i saken, og hvilke mulige konsekvenser et vedtak om formelle feil kan få for studenten i den konkrete saken.

Arbeidsbeskrivelse: klage over formelle feil

§ 8-4 Forsinket kunngjøring av sensur

For sensur som er mer enn én uke forsinket, jf. universitets- og høyskoleloven § 3-9 fjerde ledd, iverksettes økonomiske sanksjoner overfor ansvarlig fakultet. For emner hvor utsatt sensurfrist er innvilget av styret, iverksettes økonomiske sanksjoner fra og med første arbeidsdag etter dato for utsatt sensurfrist.

Merknad til § 8-4 Forsinket kunngjøring av sensur

Sanksjoner som iverksettes fra første arbeidsdag etter dato for utsatt sensurfrist omfatter enkelteksamener hvor styret har gitt utsatt sensurfrist, og ved utsatt sensurfrist for avhandlinger og tilsvarende større skriftlige arbeider **jf. § 8-6 tredje ledd.**

Ansvarlig fakultet belastes et fast beløp kr. 5.000,-. Fakultetet belastes deretter et beløp kr. 1.000,- pr. arbeidsdag, for hver dag sensuren er ytterligere forsinket. Maksimalt beløp pr. emne er kr. 10.000,-. Dette gjelder også sensur av gradsoppgaver, hvor sensuren faller individuelt.

Se vedtak av 20. august 2018, sak 17/02784-51.

Eventuelt utløste dagbøter skal forvaltes av Læringsmiljøutvalget, som etter søknad fra Studentdemokratiet kan bevilge deler av disse midlene til læringsfremmende aktiviteter.

§ 8-5 Begrunnelse for karakterfastsettelse

(1) Studenten har rett til begrunnelse for karakterfastsettelse, jf. universitets- og høyskoleloven § 5-3.

(2) Krav om begrunnelse må fremsettes innen én uke etter at sensuren er kunngjort for studenten. Begrunnelse skal normalt være gitt innen to uker.

(3) Krav om begrunnelse for karakterfastsettingen for muntlig eksamen, praktiske ferdigheter, eller eksamen i utøvende, kunstneriske, praktiske og estetiske emner, må fremsettes umiddelbart etter at karakteren er meddelt studenten.

Merknad til § 8-5 Begrunnelse for karakterfastsettelse

(1) Institusjonen bestemmer om sensor skal gi begrunnelsen muntlig eller skriftlig, jf. universitets- og høyskoleloven § 5-3 annet ledd.

Dersom en student avslår muntlig begrunnelse, regnes begrunnelsen som gitt. Ved digital eksamen anses begrunnelse som gitt når sensor deler sine kommentarer/bemerkning fra sensuren i det digitale eksamensverktøyet. Det forutsettes at sensor gir tilstrekkelige kommentarer/bemerkninger til at disse kan anses som en fullverdig begrunnelse.

I begrunnelsen skal det gjøres rede for de generelle prinsippene som er lagt til grunn for bedømmelsen, og for bedømmelsen av studentens prestasjon. Sensorveiledning eller andre skriftlige retningslinjer for bedømmelsen skal være tilgjengelig for studenten etter at karakter er fastsatt.

Begrunnelse for karakterfastsettelsen kan ikke påklages. Dersom begrunnelsen avdekker at det åpenbart har vært gjort formelle feil ved første gangs karakterfastsettelse, skal det vurderes om oppgaven kan sensureres på nytt eller om det må gjennomføres ny eksamen, jf. universitets- og høyskoleloven § 5-2.

(2) Krav om begrunnelse skal fremsettes i StudentWeb.

§ 8-6 Klage på karakter

(1) Studenten kan klage på karakteren innen tre uker etter at sensurvedtaket er kunngjort eller fra det tidspunktet begrunnelse for karakter er gitt, jf. universitets- og høyskoleloven §§ 5-2 og 5-3.

(2) Bedømmelse av muntlig eller praktisk vurdering, som etter sin art ikke lar seg etterprøve, kan ikke påklages, jf. universitets- og høyskoleloven § 5-3 femte ledd.

(3) Studenten kan fremsette individuell klage på karakter ved gruppeeksamen. En eventuell endring av karakter etter klage vil kun gjelde for den studenten som har klaget.

(4) Ved klage på karakter foretas ny sensur, jf. universitets- og høyskoleloven § 5-3 fjerde ledd. Ny vurdering foretas av to nye sensorer, hvorav minst én sensor skal være ekstern, jf. universitets- og høyskoleloven § 3-9 femte ledd.

(5) Ny karakter kan fastsettes både til gunst og ugunst for klager. Ny sensur kan ikke påklages, jf. universitets- og høyskoleloven § 5-3 sjetten ledd.

Merknad til § 8-6 Klage på karakter

(1) Dersom studenten har bedt om begrunnelse for karakter, er klagefristen tre uker fra den dato studenten har fått begrunnelse. Klagen skal fremsettes i StudentWeb.

(2) Det hvor karakteren er fastsatt på grunnlag av både skriftlig og muntlig vurdering og ny sensur av den skriftlige delen fraviker fra første sensur, skal det også avholdes ny, muntlig vurdering som del av klagesensuren. Dette gjelder både om endringen gjøres til gunst eller ugunst for studenten, både ved individuell og gruppeeksamen.

Studenten kan be om begrunnelse på karakter som er oppnådd ved klagesensur.

(3) Ved gruppeeksamen er det individuell klagerett uavhengig om det er mulig å identifisere klagers bidrag eller ei. Hvis karakteren omgjøres etter klage, skal den nye karakteren kun gjelde for den eller de studentene som har klaget på karakteren. Dette innebærer at for den eller de studentene som ikke klager, vil karakteren gitt ved første sensur bli stående. Den individuelle retten til å klage innebærer også en individuell rett til ikke å klage dersom andre medlemmer av gruppen klager.

(4) Sensorene skal ikke ha opplysninger om karakter, begrunnelse for karakter, eller studentens eventuelle begrunnelse for klagen.

Forvaltningslovens regler gjelder for klagebehandlingen, og innebærer blant annet at klagen skal avgjøres uten ugrunnet opphold. Dersom det tar uforholdsmessig lang tid å behandle klagen, skal den som saksbehandler sende et foreløpig svar til klageren, hvor det gis informasjon om årsaken til en lengre saksbehandlingstid og angi når man regner med å få klagen behandlet.

Dersom det fremmes klage over formelle feil og klage på karakterfastsettelse samtidig, bør klage over formelle feil avgjøres først. En slik klage kan medføre at sensurvedtaket oppheves.

(5) Hvis karakteren ved ny sensur avviker med to eller flere karakterer fra opprinnelig sensur, skal det foretas ytterligere en vurdering før endelig karakter fastsettes, jf. uhl. § 5-3 sjetten ledd. Ved vurderingen skal all dokumentasjon være tilgjengelig, da dette ikke er en tredje runde med ordinær sensur. Bestemmelsen om blind sensur i uhl. § 5-3 fjerde ledd kommer derfor ikke til anvendelse. Underretning til klager om klagens utfall skjer først når endelig karakter foreligger.

Rutine for ordning ved avvikende sensur etter klage på karakter

§ 8-7 Klage over formelle feil ved eksamen

(1) En student som har avlagt eksamen, prøve eller et annet arbeid som bedømmes med karakterer, kan klage på formelle feil innen tre uker etter at studenten har blitt eller burde være kjent med feilen, jf. universitets- og høyskoleloven § 5-2. Studenten kan fremsette individuell klage på formelle feil ved gruppeeksamen.

(2) Hvis det er begått feil som kan ha hatt betydning for studentens prestasjon eller bedømmelsen av denne, skal sensurvedtaket oppheves. Hvis feilen kan rettes opp ved ny sensur av innleverte arbeider, foretas ny sensurering. I motsatt fall holdes ny eksamen eller prøve med nye sensorer. Ny sensur skal foretas av minst to nye sensorer, hvorav minst én ekstern, jf. universitets- og høyskoleloven § 3-9 femte ledd.

(3) Finner universitetet eller universitetets klagenemnd at det er begått formelle feil som kan ha hatt betydning for én eller flere av studentenes prestasjoner eller bedømmelsen av disse, kan det bestemmes at det skal foretas ny sensur enten bare for klager, eller for alle studenter som har avlagt eksamen. Det kan også bestemmes at eksamen skal annulleres, og at det skal avholdes ny eksamen.

(4) Karakterfastsetting ved ny sensur etter klage på formelle feil kan påklages, jf. universitets- og høyskoleloven § 5-3.

Merknad til § 8-7 Klage over formelle feil ved eksamen

(1) Skriftlig begrunnet klage over formelle feil fremsettes til seksjon for eksamen.

Seksjon for eksamen skal i samarbeid med fakultetet vurdere klagen. Dersom klagen ikke tas til følge, eller kun delvis tas til følge, skal saken oversendes til sekretariatet for nemnda så snart den er ferdig saksforberedt, jf. forvaltningsloven § 33 fjerde ledd. Studenten informeres om at saken er sendt til endelig vurdering i nemnd for studentsaker, med en begrunnelse for hvorfor fakultetet mener det ikke foreligger formelle feil. Videre skal det opplyses om retten til å trekke klagen inntil det fattes vedtak i saken, og hvilke mulige konsekvenser et vedtak om formelle feil kan få for studenten i den konkrete saken.

Arbeidsbeskrivelse: klage over formelle feil

Uavhengig av om eksamen er gjennomført individuelt eller i gruppe, har en enkeltstudent rett til å fremsette klage over formelle feil. Endring i karakter etter klagesensur får i utgangspunktet bare virkning for studenter som har fremsatt klage, med mindre vilkårene i tredje ledd er oppfylt.

(2) To nye sensorer vil si sensorer som ikke tidligere har medvirket ved bedømmelsen av klagerens besvarelser.

(3) I enkelte tilfeller kan det være nødvendig å gjennomføre ny sensur eller ny eksamen selv om de aktuelle studentene ikke ønsker det. Fakultet kan også fatte vedtak om ny sensur eller ny eksamen hvis det oppdages slike feil uten at det er fremsatt formell klage.

Dette regnes som et enkeltvedtak, og studentene som blir berørt av en slik beslutning må skriftlig underrettes med mulighet for å påklage vedtaket. Dersom en student innen klagefristen påklager vedtaket, skal fakultetet i samråd med seksjon for eksamen vurdere klagen, og oversende den til universitetets nemnd for studentsaker for endelig behandling dersom klagen ikke tas til følge.

Ny sensur eller pålegg om ny eksamen eller prøve vil kunne være aktuelt der den formelle feilen innebærer at studentene har hatt en urimelig fordel, for eksempel der eksamensoppgavene har vært kjent blant studentene på forhånd.

I andre tilfeller kan den formelle feilen være av en slik art at den har bidratt til at studentene har levert en dårligere eksamensbesvarelse enn det deres reelle kunnskapsnivå skulle tilsa. I tillegg er det tilfeller der noen studenter kan ha prestert dårligere, for eksempel hvis den formelle feilen består i støy eller lignende i eksamenslokalet, for kort tid på eksamen, eller en uklarhet eller feil i eksamensoppgaven. I slike tilfeller vil det være tilstrekkelig at de studentene som ønsker det, får tilbud om ny eksamen eller sensur.

§ 8-8-5 Fusk

(1) Fusk eller forsøk på fusk kan medføre annullering av eksamen, [arbeidskrav-obligatoriske aktiviteter](#) eller kurs, utestenging fra universitetet og tap av retten til å avlegge eksamen i inntil ett år ved alle utdanningsinstitusjoner etter universitets- og høyskoleloven.

(2) Som fusk eller forsøk på fusk regnes blant annet:

- a. ulovlig bruk av tillatte hjelpemidler, eller bruk av andre hjelpemidler enn de som er tillatt i emneplanen. Det samme gjelder dersom studenten har slike hjelpemidler tilgjengelig ved gjennomføring av eksamen, selv om det ikke kan påvises at hjelpemiddelet har vært i bruk
- b. ulovlig samarbeid med andre
- c. [plagiering/plagiere andres arbeid uten tilstrekkelig kildehenvisning og markering av sitatsitering:](#)
  - presentere andres arbeid som sitt eget uten tilstrekkelig kildehenvisning
  - presentere eget, tidligere arbeid som nytt arbeid uten å oppgi kilde
  - manglende markering av sitat
  - parafrasering ved å benytte seg av andres materiale, men selv bearbeide materialet i noen grad uten å oppgi kilde
- d. [gjenbruk av egen eksamensbesvarelse uten tilstrekkelig kildehenvisning, som tidligere har gitt uttelling i et bestått resultat](#)
- e. dersom besvarelsen er utarbeidet av andre [personer eller funksjoner](#)
- f. medvirkning til fusk
- f.g. forsøk på å skaffe seg adgang til eksamen ved å fuske på arbeidskrav eller andre obligatoriske krav som er gitt som vilkår for å avlegge eksamen.

(3) Når det oppstår mistanke om fusk eller forsøk på fusk ved skriftlig eksamen med tilsyn, skal studenten straks gjøres oppmerksom på dette. Studenten skal gis rett til å fullføre eksamen.

(4) Dersom universitetet reiser sak om utestenging, har studenten rett til bistand fra advokat og dekning av advokatutgifter, jf. universitets- og høyskoleloven § 4-8 femte ledd.

Merknad til § 8-8-5 Fusk

(1) Bestemmelsen omfatter også fusk ved gjennomføringen av arbeidskrav og at studenten uriktig har oppgitt å være til stede ved obligatorisk undervisning eller aktiviteter, jf. universitets- og høyskoleloven § 4-7 første ledd bokstav a.

Mistanke om fusk eller forsøk på fusk ved gruppeeksamen der det er gitt samme karakter for hele gruppen, vurderes individuelt for hver student. Opprinnelig sensurvedtak opprettholdes for de studentene som ikke er omfattet av mistanke om fusk eller forsøk på fusk.

(2) Felles for fusk er at en fuskehandling bryter med angitte regler for gjennomføring av obligatorisk aktivitet eller eksamen og kan gi et uberettiget fortrinn eller resultat for studenten selv eller en annen.

(2) a) Dersom studenten har skrevet eller limt inn faglig relevant tekst i tillatte hjelpemidler, som f.eks. ordbok, formelsamling og lovsamling, vil dette være ulovlig bruk. Det samme gjelder koding av ord og bokstaver i digitale hjelpemidler, som f.eks. Lovdata, på en måte som danner pensumrelevant tekst.

Ulovlige hjelpemidler er alt som ikke er angitt som tillatt i emneplanen og på forsiden av eksamensoppgaven. Det kan f.eks. være notater og elektroniske lagringsenheter med pensumrelevant innhold. Det kan også være programvare som gir tilgang til ulovlige hjelpemidler, mobiltelefon, smartklokke, trådløse ørepropper eller kalkulator med et innhold som går utover det som er tillatt. Hjelp fra utenforstående kan også anses som et ulovlig hjelpemiddel.

Hjelpemidlene er tilgjengelige når de ligger i eller utenfor eksamenslokalet, f.eks. på toalettet. Dersom en student har plassert ulovlige hjelpemidler for å ha dem tilgjengelige under eksamen, vil det kunne bli sett på som forsøk på fusk hvis hjelpemidlene blir oppdaget før eksamen starter.

(2) b) Av hensyn til kravene til forutsigbarhet for studentene skal det fremkomme tydelig, ved skriftlig informasjon, hvorvidt det er tillatt med samarbeid og rammene for dette. Dette skal fremgå av emneplanen eller kriterier for gjennomføring av eksamen og eksamensoppgaven.

Ulovlig samarbeid kan være både mellom enkeltstudenter eller grupper av studenter, samt utenforstående i eksamenssituasjonen. Kommunikasjon mellom studenter på skriftlig eksamen (i eller utenfor eksamenslokalet) blir betraktet som fusk.

Samarbeid på tvers av grupper som fører til tekstlikhet i ulike gruppebesvarelser kan bli betraktet som fusk, dersom annet ikke fremgår av oppgaveteksten.

Det samme gjelder også samarbeid mellom enkeltstudenter under hjemmeeksamen, på fagoppgaver osv. som fører til tekstlikhet i besvarelser eller som gir en eller begge studenter urettmessige fordeler i eksamenssituasjonen.

(2) c) Plagiering er å fremstille andres eller eget tidligere arbeid og ideer som sine egne eller nytt arbeid, for eksempel ved å kopiere tekst, bruke andres sitater eller parafisering (omskrivning) uten tilstrekkelig kildehenvisning og manglende sitering. Dette kan også være avskrift av tidligere innleverte oppgaver eller eksamener som er skrevet av studenten selv eller av andre, uten tilstrekkelig kildehenvisning. Dette er også typisk for en besvarelse som er preget av manglende selvstendighet.

(2) d) Gjenbruk av eget arbeid uten kildehenvisning kan være å anse som fusk, men det må skilles mellom arbeid som har gitt uttelling i form av oppnådde, og arbeid som ikke tidligere har gitt uttelling. Tidligere arbeid som ikke har gitt slik uttelling, vil kunne gjenbrukes uten at dette anses som fusk. Dette gjelder også dersom det gjenbrakte arbeidet for obligatoriske arbeider.

(2) e) Denne bestemmelsen gjelder ikke tilfeller hvor studenten har kopiert andres eksisterende verk (plagiat), men hvor besvarelsen er skrevet av andre enn studenten selv. Bestemmelsen gjelder også bruk av KI (kunstig intelligens). Hvis ikke annet er bestemt, er bruk av KI ikke tillatt. Eventuelle vilkår for bruk av KI skal fremgå av emneplanen og eksamensoppgaven.

(2) fg) Fusk på arbeidskrav vurderes like strengt som fusk ved eksamen.

Commented [AR4]: Merknaden skrives ferdig etter høring.

(3) Studenten har rett til å fullføre eksamen og levere inn sin besvarelse selv om mistanke om fusk oppstår under eksamensgjennomføringen. I tilfeller hvor det er opprettet sak ved mistanke om fusk, skal karakter holdes tilbake inntil vedtak i saken foreligger.

(4) Studenten kan la seg bistå av fullmektig ved ethvert trinn i saksbehandlingen, men universitetet dekker utgiftene til advokatbistand når det reises sak om utestenging. Dette skjer først når saken er oversendt og vurdert av nemndas sekretariat.

[Arbeidsbeskrivelse, mistanke om fusk](#)

Kapittel 9. Vitnemål og sluttdokumentasjon

§ 9-1 Vitnemål og karakterutskrift

(1) For oppnådd grad, yrkesutdanning og praktisk-pedagogisk utdanning utstedes vitnemål på norsk. For engelskspråklig studieprogram utstedes vitnemål på engelsk.

(2) Vitnemål utstedes automatisk til de studentene som etter normert studietid oppfyller kravene. Studenten kan reservere seg mot å få utstedt vitnemål i inntil to semestre.

(3) Studenter som ikke fullfører utdanningen til normert tid, må selv fremsette søknad om utstedelse av vitnemål.

(4) Vitnemål for selvkomponert bachelorgrad eller yrkesrettet bachelorgrad utstedes etter søknad. Søker må selv dokumentere at kravene er oppfylt på søknadstidspunktet, jf. § 2-32 tredje ledd.

(5) Vitnemål for oppnådd grad utstedes som hovedregel i digital form.

(6) Studenter som forbedrer karakterer i et emne etter at grad er oppnådd vil få anmerkning på vitnemålet om at karakter i emnet er forbedret etter at graden ble oppnådd.

(7) Utdanning som ikke er omfattet av første ledd dokumenteres med karakterutskrift, alternativt med øvrig sluttdokumentasjon.

Merknad til § 9-1 Vitnemål og karakterutskrift

Vitnemålet skal inneholde de antall studiepoeng som er normert for graden. Overskytende studiepoeng dokumenteres med karakterutskrift. Tittel på bachelor- og masteroppgave kan fremgå av vitnemålet. Dette registreres av studenten i StudentWeb.

(1) Studenten har ikke krav på oversettelse av vitnemål og universitetet kan heller ikke tilby dette som en betalt tjeneste.

(2) Frist for å reservere seg mot å få utstedt vitnemål er 1. juni.

Studenter som har forbedret karakterer etter at vitnemål er utstedt vil, dersom studenten ber om det, få utstedt nytt vitnemål med anmerkning om at karakter i emnet er forbedret etter at graden ble oppnådd.

(4) Korrekt henvisning skal her være forskriften § 2-2 tredje ledd.

(7) En karakterutskrift forstås vanligvis som en dokumentasjon som viser emne og karakter.

Sluttdokumentasjon kan utstedes som dokumentasjon på gjennomføring av et kortere studium. Disse studiene er ikke gradsgivende og vil ikke få et vitnemål. Sluttdokumentasjon skal utover angivelse av karakter inneholde en dokumentasjon på innholdet av studiet, som for eksempel læringsutbytte m.m.

§ 9-2 Diploma supplement

Sammen med utstedelse av vitnemål skal det legges ved Diploma Supplement. Dette er kun gyldig sammen med vitnemålet.

Merknad til § 9-2 Diploma supplement

Diploma supplement er et internasjonalt vitnemålstillegg som gir en utfyllende beskrivelse på engelsk av kvalifikasjonen studenten har oppnådd.

§ 9-3 Tilknytningskrav for utstedelse av vitnemål

(1) For at universitetet skal kunne tildele en grad eller utstede vitnemål for fullført utdanning, må minst 60 av studiepoengene som skal inngå i beregningsgrunnlaget, være avlagt ved universitetet, jf. forskrift om godkjenning av norsk og utenlandsk høyere utdanning og av realkompetanse (godkjenningsforskriften) § 3.

(2) For faglig godkjenning av utdanning som tidligere har inngått i beregningsgrunnlaget for en grad, eller som del av en grad eller yrkesutdanning, må studenten i tillegg ha avlagt minst 60 nye studiepoeng ved universitetet før det kan utstedes et nytt vitnemål eller tildeles en ny grad, jf. forskrift om godkjenning av norsk og utenlandsk høyere utdanning og av realkompetanse (godkjenningsforskriften) § 4.

(3) Det kan være gjort unntak for fellesgrader, jf. forskrift om godkjenning av norsk og utenlandsk høyere utdanning og av realkompetanse (godkjenningsforskriften) § 5.

Merknad til § 9-3 Tilknytningskrav for utstedelse av vitnemål

(1) Det er kun gjort unntak fra tilknytningskravet for fellesgrader, og godkjenningsforskriften angir ingen øvrig dispensasjonsadgang i gjeldende regelverk.

Godkjenningsforskriften

§ 9-4 Tilleggsbetegnelser – siviløkonom og sivilingeniør

(1) Masterprogram i økonomiske og administrative fag, som tilfredsstillende vilkårene til opptakskrav og fagsammensetning, gir rett til den beskyttede tittelen siviløkonom som tilleggsbetegnelse på vitnemålet, jf. forskrift om grader og yrkesutdanninger, beskyttet tittel og normert studietid ved universiteter og høyskoler.

(2) Masterprogram i teknologiske fag, som tilfredsstiller vilkårene til opptakskrav og fagsammensetning, gir rett til den beskyttede tittelen sivilingeniør som tilleggsbetegnelse på vitnemålet, jf. forskrift om grader og yrkesutdanninger, beskyttet tittel og normert studietid ved universiteter og høyskoler.

Merknad til § 9-4 Tilleggsbetegnelser – siviløkonom og sivilingeniør

Vilkårene for bruk av disse tilleggsbetegnelsene følger av gradsforskriften § 53.

[Gradsforskriften](#)

Vedlagt felles retningslinjer for tilleggsbetegnelsene, utarbeidet av UHR på oppdrag fra KD.

Vilkår for bruk av beskyttet tittel sivilingeniør og siviløkonom som tilleggsbetegnelse på vitnemål

Kapittel 10. Sluttbestemmelser

§ 10-1 Ikrafttredelse

(1) Denne forskriften trer i kraft fra og med 1. juli 2018.

(2) Samtidig oppheves forskrift 18. desember 2015 nr. 1864 om opptak, studier og eksamen ved Universitetet i Sørøst-Norge.